

ATVEJO VADYBOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atvejo vadybos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato vaiko ir jį auginančių (-io) ar jo besilaukiančių (-io) asmenų (-ens) (toliau – šeima) atvejo vadybos taikymo ir inicijavimo, atvejo nagrinėjimo, pagalbos šeimai poreikių vertinimo, pagalbos plano sudarymo ir įgyvendinimo, šeimos stebėsenos, pagalbos plano peržiūros, atvejo vadybos proceso užbaigimo, atvejo vadybos koordinavimo savivaldybėje tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Ankstyvoji intervencija** – pagalbos vaikui ir šeimai suteikimas laiku, anksčiau, nei problemos šeimoje įsisenėja, t. y. nustačius kelias sritis, kuriose pasireiškia socialinės rizikos veiksniai šeimoje, ir (ar) problemoms šeimoje išaiškėjus, bet dar neišgalėjus.

2.2. **Ekožemėlapis** – vaiko ir jo šeimos poreikius ir tarpusavio ryšius bei ryšius su bendruomene atspindintis (vizualizuojantis) instrumentas, kuriame informacija gali būti renkama iš atvejo vadybininko ar kitų specialistų.

2.3. **Genograma** – šeimos kelių kartų ryšių schema, padedanti šeimai ir su ja dirbančiam specialistui suprasti šeimos narių elgesio priežastis ir stereotipus, kuriais jie vadovaujasi, tų stereotipų kilmę, taip pat padedanti apibendrinti duomenis apie šeimos raidą ir jos įtaką šeimos funkcionavimui.

2.4. **Intensyvi intervencinė pagalba** – kompleksinės intensyvios ir neatidėliotinos pagalbos suteikimas vaikui ir jo šeimai, nustačius sritis, kuriose pasireiškia įsigalėję, sprendžiant pagal jų pasireiškimo mastą, dažnumą, trukmę, socialinės rizikos veiksniai šeimoje.

2.5. **Išplėstinė šeima** – vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą (toliau – vaiko tėvai), vaiko broliai bei seserys, kiti giminaičiai ar su vaiku nesusieti giminystės ryšiais asmenys, kurie turi įtakos vaiko ir jo šeimos gyvenimui. Tai gali būti seneliai, dėdės ir tetos, pusbroliai, pusseserės ir kt.

2.6. **Prevencinė pagalba** – veikla, kurios tikslas yra užkirsti kelią galimiems socialinės rizikos veiksniams šeimoje pasireikšti, įskaitant ir visuomenės bei šeimų švietimą, bendruomenės renginius šeimoms ir pan.

2.7. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme, Lietuvos

Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaratavimo įstatyme apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS ATVEJO VADYBOS TAIKYMAS IR INICIJAVIMAS

3. Atvejo vadyba taikoma ir inicijuojama Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VVTAĮT) teritoriniam skyriui (toliau – VVTAĮT teritorinis skyrius) vadovaujantis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu nustatčius vieną iš grėsmės vaikui lygių (toliau – grėsmės vaikui lygis). VVTAĮT teritorinis skyrius elektroninėmis ryšio priemonėmis ir (ar) raštu ne vėliau kaip kitą darbo dieną po grėsmės vaikui lygio nustatymo kreipiasi į Molėtų socialinės paramos centrą, kuriam savivaldybė suteikė įgaliojimus koordinuoti atvejo vadybos procesą ir teikti socialines paslaugas šeimoms savivaldybėje (toliau – Centras), su prašymu paskirti atvejo vadybininką. Kartu su prašymu VVTAĮT teritorinis skyrius pateikia turimą informaciją apie vaiką ir jo šeimą.

4. Atvejo vadyba gali būti taikoma nenustačius grėsmės vaikui lygio, bet esant poreikiui vaikui ir šeimai gauti kompleksinę pagalbą. Atvejo vadybą gali inicijuoti savivaldybės administracija, seniūnija, kitos pagalbą vaikams ir šeimoms teikiančios įstaigos ar kita įstaiga, organizacija, šeima, elektroninėmis ryšio priemonėmis ir (ar) raštu kreipdamasi į Centrą su prašymu paskirti atvejo vadybininką. VVTAĮT teritorinis skyrius į šį atvejo vadybos procesą neįtraukiamas.

5. Centro atvejo vadybininkų sąrašas skelbiamas viešai Molėtų savivaldybės interneto svetainėje.

6. Centro vadovas ar jo įgaliotas asmuo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo Aprašo 3 punkte nurodyto prašymo gavimo dienos paskiria atvejo vadybininką ir socialinį darbuotoją, dirbsiantį socialinį darbą su šeima (toliau – socialinis darbuotojas, dirbantis su šeima), jei jis iki tol nebuvo paskirtas, ir apie tai raštu ir (ar) elektroninėmis ryšio priemonėmis informuoja VVTAĮT teritorinį skyrių. Sprendimas dėl atvejo vadybininko paskyrimo Aprašo 4 punkte nurodytu atveju priimamas per 7 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos, apie tai elektroninėmis ryšio priemonėmis, telefonu ar raštu informuojant prašymą pateikusį asmenį.

III SKYRIUS ATVEJO NAGRINĖJIMAS

7. Atvejo vadybininkas organizuoja atvejo nagrinėjimo posėdžius: nustačius pirmąjį grėsmės vaikui lygį – ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo jo paskyrimo dienos; nustačius antrąjį grėsmės vaikui lygį – ne vėliau kaip kitą darbo dieną po to, kai mobilioji komanda, numatyta Vaiko teisių

apsaugos pagrindų įstatyme (toliau – mobilioji komanda), baigia intensyvų darbą su vaiku ir jo šeima ir pateikia atvejo vadybininkui rekomendacijas dėl tolesnio darbo su šeima organizavimo.

8. Iki pirmo atvejo nagrinėjimo posėdžio atvejo vadybininkas, pasitelkęs socialinį darbuotoją, dirbantį su šeima, surenka visą atvejo vadybos procesui reikalingą informaciją apie vaiką ir jo šeimą ar kitus svarbius vaikui asmenis, pareikalaudamas iš švietimo, socialines paslaugas teikiančių įstaigų, teisėsaugos institucijų, vietos bendruomenės ir nevyriausybinių organizacijų turimos informacijos apie vaiką, jo šeimą ar kitus svarbius vaikui asmenis. Esant tarnybiniam būtinumui, atvejo vadybininkas turi teisę gauti iš sveikatos priežiūros įstaigos išvadas dėl vaikui suteiktų ir (ar) reikalingų sveikatos priežiūros paslaugų ar išvadas dėl šeimos narių sveikatos būklės. Informacija atvejo vadybininkui teikiama neatlygintinai.

9. Iki pirmo atvejo nagrinėjimo posėdžio atvejo vadybininkas atlieka šeimos poreikių pagalbai vertinimą. Jei nustatytas antrasis grėsmės vaikui lygis ir atliekamas intensyvus mobiliosios komandos darbas su vaiku ir šeima, šeimos poreikius pagalbai įvertina atvejo vadybininkas kartu su mobiliąja komanda.

10. Į atvejo nagrinėjimo posėdį kviečiamas VVTAIT teritorinio skyriaus atstovas, taip pat šie asmenys pagal poreikį:

- 10.1. vaikas (jei tai neprieštarauja jo interesams) ir vaiko tėvai;
- 10.2. mobiliosios komandos atstovas, jeigu buvo nustatytas antrasis grėsmės vaikui lygis;
- 10.3. socialinis darbuotojas, dirbantis su šeima;
- 10.4. sveikatos priežiūros įstaigos specialistas (pvz., sveikatos priežiūros įstaigoje dirbantis socialinis darbuotojas, vaiką gydantis šeimos gydytojas);
- 10.5. švietimo įstaigos, kurioje vaikas yra ugdomas, specialistas;
- 10.6. policijos pareigūnas;
- 10.7. jeigu vaikui nustatyta laikinoji globa (rūpyba):
 - 10.7.1. šeimoje – globos centro specialistas;
 - 10.7.2. šeimynoje – šeimynos dalyvis;
 - 10.7.3. vaikų socialinės globos namuose ar bendruomeniniuose vaikų globos namuose – šios įstaigos specialistas;
- 10.8. šeimos ir (ar) vaiko gyvenamosios vietos seniūnijos atstovas;
- 10.9. kiti specialistai, galintys suteikti informacijos apie vaiką ir jo šeimą ir (ar) teikti jiems pagalbą;
- 10.10. vietos bendruomenės nariai, nevyriausybinių organizacijų atstovai ir kt.

11. Atvejo nagrinėjimo posėdyje dalyvaujantys asmenys privalo užtikrinti informacijos apie vaiką ir jo šeimą konfidencialumą. Atvejo nagrinėjimo posėdžio metu jame dalyvaujantys asmenys pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą.

12. Pirmasis atvejo nagrinėjimo posėdis pagal galimybes organizuojamas šeimos gyvenamojoje vietoje (pvz., seniūnijoje).

13. Atvejo nagrinėjimo posėdyje išklausoma šeimos narių nuomonė dėl vaiko ir šeimos situacijos, pagrindinių problemų, galimų jų priežasčių ir sprendimo būdų. Atvejo nagrinėjimo posėdyje dalyvaujantys specialistai pristato turimą informaciją apie vaiką ir jo tėvus, situaciją šeimoje. Pirmo atvejo nagrinėjimo posėdžio metu aptariami pagalbos vaikui ir šeimai tikslai, uždaviniai, būdai, priemonės ir sudaromas pagalbos planas. Jeigu buvo nustatytas antrasis grėsmės vaikui lygis ir sudaryta mobilioji komanda, atlikusi intensyvų darbą su vaiku ir šeima, mobiliosios komandos pateiktos rekomendacijos turi būti išanalizuojamos, aptiriamos posėdyje bei įtraukiamos į pagalbos planą. Taip pat atvejo nagrinėjimo posėdžio metu aptariama, kokius kitus specialistus ar asmenis, teikiančius pagalbą, būtina papildomai įtraukti į atvejo vadybos procesą. Šeima taip pat gali pateikti siūlymus, ką norėtų pakviesti iš specialistų / vietos bendruomenės narių į kitą atvejo nagrinėjimo posėdį. Posėdyje sutariama ir dėl kito atvejo nagrinėjimo posėdžio laiko. Pirmo atvejo nagrinėjimo posėdžio metu sutariama dėl apsikaitimo informacija, susijusia su atvejo vadybos procesu, tvarkos.

14. Sprendimą dėl vaiko dalyvavimo atvejo nagrinėjimo posėdyje priima VVTAIT teritorinis skyrius, apie tai informuodamas atvejo vadybininką. Priėmus sprendimą, kad vaikas, siekiant jį apsaugoti nuo galimo neigiamo poveikio, nedalyvaus atvejo nagrinėjimo posėdyje, vaiko nuomonė visais su juo susijusiais klausimais turi būti iš anksto išklaudyta VVTAIT teritorinio skyriaus atstovo. VVTAIT teritorinio skyriaus atstovas, įvertinęs vaiko amžių ir brandą, išklauso jo nuomonę, ir, jeigu tai neprieštarauja vaiko interesams, pateikia ją atvejo nagrinėjimo posėdyje.

15. Po atvejo nagrinėjimo posėdžio atvejo vadybininkas parengia ir teikia išvadą sprendimui dėl socialinių paslaugų skyrimo priimti Socialinių paslaugų įstatymo nustatyta tvarka, jei nustatomas socialinių paslaugų šeimai poreikis.

16. Atvejo vadybininkas visą informaciją apie atvejo vadybos procesą, šeimos poreikių pagalbai vertinimą, pagalbos vaikui ir šeimai planavimą ir teikimą kaupia šeimos byloje.

IV SKYRIUS

ŠEIMOS POREIKIŲ PAGALBAI VERTINIMAS, PAGALBOS PLANO SUDARYMAS IR ĮGYVENDINIMAS, ŠEIMOS STEBĖSENA, PAGALBOS PLANO PERŽIŪRA

17. Šeimos poreikiai pagalbai vertinami kompleksiskai, vertinant šias sritis:

17.1. Vaiko vystymasis: vaiko sveikata (psichinė, fizinė), vaiko ugdymas, šeimos socialiniai santykiai bei vaiko emocinė ir elgesio raida.

17.2. Tėvystės įgūdžiai: vaiko priežiūra, vaiko saugumas, emocinis palaikymas ir pozityvus auklėjimas.

17.3. Socialiniai veiksniai: šeimos situacija, išplėstinė šeima, šeimos gyvenimo sąlygos, užimtumas, pajamos, šeimos socialinė įtrauktis ir vietos bendruomenės ištekliai.

18. Vertinant šeimos poreikius pagalbai, įvertinamas ir socialinės rizikos lygis šeimoje – pagal Aprašo 17 punkte nustatytas sritis įvertinami esami socialinės rizikos veiksniai ir jų reikšimosi šeimoje lygiai, taip pat vaiko ir šeimos apsaugos faktoriai, galintys kompensuoti socialinės rizikos veiksnius.

19. Socialinės rizikos veiksnių reikšimosi šeimoje lygiai, pagal kuriuos vertinami šeimos poreikiai pagalbai:

19.1. 0 lygis – įvertinus vaiko ir jo šeimos situaciją, socialinės rizikos veiksnių nenustatoma, vaiko ir jo šeimos poreikiai gali būti tenkinami teikiant prevencinę pagalbą ir (ar) bendruomenėje teikiamas paslaugas;

19.2. 1 lygis – įvertinus vaiko ir jo šeimos situaciją, nustatomi socialinės rizikos veiksniai ir sritys, kuriose vaikui ir jo šeimai reikia ankstyvosios intervencijos, tačiau daugelis vaiko ir jo šeimos poreikių gali būti patenkinami teikiant prevencinę pagalbą ir (ar) bendruomenėje teikiamas paslaugas;

19.3. 2 lygis – įvertinus vaiko ir jo šeimos situaciją, nustatomi socialinės rizikos veiksniai ir sritys, kuriose reikia intensyvos intervencinės pagalbos, tačiau daugelis vaiko ir jo šeimos poreikių gali būti patenkinami vykdant ankstyvąją intervenciją;

19.4. 3 lygis – įvertinus vaiko ir jo šeimos situaciją, nustatomas intensyvos intervencinės pagalbos poreikis vaikui ir jo šeimai, kuris negali būti patenkinamas teikiant prevencinę pagalbą, bendruomenėje teikiamas paslaugas ir (ar) vykdant ankstyvąją intervenciją.

20. Vertinant šeimos poreikius pagalbai, atliekama atvejo vadybininko turimų / gautų dokumentų apie vaiką ir šeimą analizė, inicijuojamas pokalbis su šeima (apie esamas problemas, pagalbos poreikį, atvejo vadybos proceso inicijavimo priežastis, etapus, šeimos ir specialistų funkcijas pagalbos procese ir pan.), atliekama šeimos stebėseną jos gyvenamojoje aplinkoje. Šeimos poreikiams pagalbai įvertinti gali būti taikomi specializuoti vaiko ir (ar) šeimos vertinimo metodai (ekožemėlapis, genograma ir kt.). Šeimos poreikiai pagalbai vertinami pagal Aprašo 1 priede nustatytas formas.

21. Sudarant pagalbos planą, pildoma Aprašo 2 priede nustatyta forma. Parengto pagalbos plano kopiją atvejo vadybininkas pateikia šeimai, VVTAIT teritoriniam skyriui ir kitiems nagrinėjant atvejį bei sudarant ir įgyvendinant pagalbos planą dalyvaujantiems ir (ar) dalyvausiantiems specialistams.

22. Teikiamų paslaugų tęstinumo poreikį ir trukmę nustato atvejo vadybininkas, atsižvelgdamas į atvejo vadybos procese dalyvaujančių specialistų siūlymus. Pagalbos planas Aprašo 3 punkte nurodytu atveju sudaromas ne ilgesniam nei 12 mėn. laikotarpiui. Jei šeima, įgyvendinus pagalbos planą, pradėjo keisti savo elgesį ir rūpintis savo vaiko saugumu, auklėjimu ir priežiūra,

tačiau pagalbos teikimą jai būtina tęsti, gali būti sudaromas naujas pagalbos planas taikant atvejo vadybą pagal Aprašo 4 punktą ir pasibaigus 12 mėn. laikotarpiui.

23. Sudarant pagalbos planą, atsižvelgiama į socialinės rizikos veiksnius, jų reiškimosi lygį šeimoje, dažnumą, trukmę, vaiko poreikių nepatenkinimo priežastis, galimas sąsajas tarp socialinės rizikos veiksnių bei socialinės rizikos veiksnių atsiradimo priežastis.

24. Vadovaujantis nuostata, kad pati šeima, naudodamasi tinkama pagalba, gali geriausiai įvardinti savo poreikius ir galimybes, bei siekiant šeimą įgalinti kuo aktyviau įsitraukti į pagalbos plano sudarymą, įgyvendinimą, turi būti išklausomi šeimos siūlymai ir nuomonė dėl vykdančios atvejo vadybą planuojamų veiksmų ir priemonių.

25. Išklausęs šeimos siūlymus ir nuomonę dėl pagalbos plano, atvejo vadybininkas pagalbos plane numato šeimos įsipareigojimus ir jų vykdymo terminus. Pagalbos plano veiksmai ir priemonės turi būti suformuluoti aiškiai ir suprantamai, jame numatomi konkretūs pagalbos plano tikslai ir rezultatai, aiškiai apibrėžiama visų sudarant ir įgyvendinant pagalbos planą dalyvaujančių ir (ar) dalyvaujančių asmenų atsakomybė, užduotys ir konkretūs vykdytojai bei numatomi veiksmų ir priemonių įgyvendinimo terminai ir kita svarbi informacija. Taip pat pagalbos plane įvardijama, kokių veiksmų gali būti ar bus imamasi, jeigu asmenys, dalyvaujantys ir (ar) dalyvaujantys sudarant ir įgyvendinant pagalbos planą, nevykdys savo įsipareigojimų. Pagalbos planą pasirašo atvejo vadybininkas, pilnamečiai šeimos nariai ir kiti specialistai, kurie dalyvauja sudarant ir įgyvendinant pagalbos planą.

26. Planuojant pagalbą, įvertinamos ir rizikos bei veiksniai (pvz., jei šeimos narys sveiksta nuo priklausomybės, įvertinama atkryčio galimybė), kurie gali kelti riziką, kad pagalbos priemonės nebus įvykdytos pagalbos plane nustatytais terminais.

27. Jei nustatytas antrasis grėsmės vaikui lygis ir vaikui nustatyta laikinoji globa (rūpyba), pagalbos plane turi būti numatyti veiksmai ir priemonės, padėsiantys šeimai pakeisti grėsmę keliančius rizikos veiksnius, kad vaikas galėtų kuo greičiau grįžti į šeimą, taip pat pagalbos vaikui veiksmai ir priemonės. Siekiant užtikrinti šeimos ir vaiko santykius, jei tai neprieštaruja vaiko interesams, turi būti numatyti veiksmai ir priemonės, kurie padėtų palaikyti ryšį tarp vaiko ir jo tėvų.

28. Pagalbos plane turi būti numatyti pagalbos tikslai ir uždaviniai, konkrečios pagalbos priemonės pagal kiekvieną Aprašo 17 punkte numatytą sritį, kurioje nustatytas socialinės rizikos veiksnys ir šeimos poreikis pagalbai.

29. Pagalbos planas peržiūrimas atvejo nagrinėjimo posėdyje, kurį organizuoja atvejo vadybininkas:

29.1. jeigu nustatytas pirmasis grėsmės vaikui lygis, – ne rečiau kaip kartą per pusmetį arba, esant poreikiui, dažniau;

29.2. jeigu nustatytas antrasis grėsmės vaikui lygis, – pirmą kartą ne vėliau kaip po 60 dienų, paskesnius kartus – ne rečiau kaip kartą per keturis mėnesius arba, esant poreikiui, dažniau.

30. Prieš atvejo nagrinėjimo posėdį, kuriame numatoma pagalbos plano peržiūra, atvejo vadybininkas, pasitelkdamas socialinį darbuotoją, dirbantį su šeima, gali iš naujo įvertinti šeimos poreikius pagalbai.

31. Pagalbos planas tikslinamas atsižvelgiant į situacijos šeimoje pokyčius, suteiktos ar teikiamos pagalbos šeimai tinkamumą, pakankamumą, pagalbos plano šeimai efektyvumą.

32. Bendru atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo, dirbančio su šeima, sutarimu pagalbos planas gali būti tikslinamas neorganizuojant atvejo nagrinėjimo posėdžio tais atvejais, kai tikslinamos socialinio darbuotojo, dirbančio su šeima, vykdomos priemonės ar socialinės pagalbos teikimo būdai ir (ar) šeimos įsipareigojimai, susiję su socialinio darbuotojo, dirbančio su šeima, vykdomomis priemonėmis ar socialinės pagalbos teikimo būdais.

33. Pagalbos plano įgyvendinimą koordinuoja atvejo vadybininkas, konsultuodamasis su socialiniu darbuotoju, dirbančiu su šeima, bei kitais specialistais, kurie dalyvauja sudarant ir įgyvendinant pagalbos planą, dėl jo įgyvendinimo eigos, galimų trukdžių ir pan.

34. Įgyvendinant pagalbos planą, atvejo vadybininkas vykdo šeimos stebėseną: kartu su socialiniu darbuotoju, dirbančiu su šeima, ir kitais specialistais, kurie dalyvauja įgyvendinant pagalbos planą, analizuoja šeimos stiprybes, vaiko ir jo šeimos apsaugos faktorius, kartu su šeima įvertina sėkmingai šeimos narių įvykdytus įsipareigojimus, aplinkybes, kurios padeda šeimai laikytis sutartų įsipareigojimų ir pan.

35. Vertinant suteiktos ar teikiamos pagalbos šeimai tinkamumą, pakankamumą, įvertinamas pagalbos lankstumas ir prieinamumas, t. y. ar pagalba vaikui ir jo šeimai prieinama jiems patogiu būdu (individualus konsultavimas, mokymai ar pan.), patogioje vietoje ir patogiu laiku, įvertinamas šeimos poreikis papildomų specialistų, įstaigų, organizacijų pagalbai, išklausoma šeimos nuomonė apie gautą pagalbą.

36. Jeigu atvejo vadybininkas, atlikdamas veiksmus, numatytus Aprašo 35 punkte, nustato, kad pagalbos planas nėra įgyvendinamas, nustato neigiamą pagalbos plano įtaką šeimos situacijai ar pan., jis nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo tokių faktų paaiškėjimo dienos organizuoja atvejo nagrinėjimo posėdį, kurio metu aptariamas pagalbos teikimo procesas, jo įtaka šeimos situacijai, išklausoma šeimos ir specialistų, kurie dalyvauja įgyvendinant pagalbos planą, bei kitų atvejo vadybos procese dalyvaujančių asmenų nuomonė, peržiūrimas ir, esant poreikiui, tikslinamas pagalbos planas.

37. Siekiant įvertinti, kaip įgyvendinami pagalbos šeimai tikslai ir uždaviniai, ar pasiekti pagalbos plano tikslai, ar buvo numatyti tinkami veiksmai ir priemonės, peržiūrint pagalbos planą, atliekamas ir teiktos pagalbos šeimai efektyvumo vertinimas.

38. Vertinant pagalbos šeimai plano efektyvumą, įvertinamas šeimai ir kiekvienam jos nariui atskirai suteiktos ar teikiamos pagalbos poveikis šeimos situacijai ir socialinės rizikos veiksniams šeimoje. Pagalbos šeimai plano efektyvumo vertinimą atlieka visi asmenys, kurie dalyvavo sudarant ir įgyvendinant pagalbos planą. Vertinamas kiekvienas veiksmas ir priemonė, kuri buvo numatyta pagalbos plane. Atliekant teiktos pagalbos šeimai efektyvumo vertinimą, įtraukiama ir šeima. Atvejo vadybininkas ir (ar) socialinis darbuotojas, dirbantis su šeima, padeda šeimos nariams pasiruošti pagalbos plano peržiūrai (pvz., aptaria su šeima, kokia jos nuomonė dėl pagalbos plane numatytų priemonių poveikio šeimos situacijai, kas šeimai nesiseka).

39. Atliekant pagalbos plano peržiūrą paaiškėjus, kad krizė šeimoje gilėja, vaiko tėvai nededa pastangų ir nekeičia elgesio bei toliau vengia atlikti savo pareigas, nesirūpina vaiko saugumu ir jo auklėjimu, piktnaudžiauja tėvų valdžia, atvejo vadybininkas ir (ar) VVTAIŲ teritorinis skyrius gali įspėti vaiko tėvus žodžiu atvejo nagrinėjimo posėdžio metu ar raštu dėl galimos atsakomybės jiems taikymo.

40. Bet kuriame atvejo vadybos proceso etape atvejo vadybininkas ir šeima gali kreiptis į VVTAIŲ ir (ar) VVTAIŲ teritorinį skyrių dėl metodinės pagalbos suteikimo.

41. Nustačius, kad savivaldybėje teikiamos šeimoms reikalingos pagalbos nepakanka, pagalbos pasiūla neatitinka vaikų ir jų šeimų poreikių, atvejo vadybininkas apie tai informuoja savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių, kuris inicijuoja veiksmus, numatytus socialinės apsaugos ir darbo ministro, sveikatos apsaugos ministro, švietimo ir mokslo ministro, vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintose Savivaldybės bendro darbo su šeimomis organizavimo ir koordinavimo rekomendacijose.

V SKYRIUS

ATVEJO VADYBOS PROCESO UŽBAIGIMAS

42. Atvejo vadybos procesas užbaigiamas, kai atvejo nagrinėjimo posėdžio metu atvejo vadybininkas ir kiti atvejo vadybos procese dalyvaujantys specialistai, atlikę vaiko ir jo šeimos situacijos vertinimą, nustato, kad:

42.1. šeima pajėgi savarankiškai užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus;

42.2. pagalbos plane numatyta ir teikta pagalba nepadėjo tėvams pakeisti elgesio su vaiku, jie neužtikrina vaiko teisių arba jas pažeidžia;

42.3. šeima išsikėlė (nebegyvena) iš savivaldybės, kurioje pradėtas šeimos atvejo vadybos procesas.

43. Užbaigus atvejo vadybos procesą vadovaujantis Aprašo 42.1 papunkčiu, priimamas sprendimas užbaigti atvejo vadybos procesą pagal Aprašo 3 punktą ir šeimai pasiūloma prevencinė

pagalba ar bendruomenėje teikiamos paslaugos. Baigus šį atvejo vadybos procesą, šeimai gali būti pasiūloma kompleksinė pagalba taikant atvejo vadybą pagal Aprašo 4 punktą.

44. Užbaigus atvejo vadybos procesą vadovaujantis Aprašo 42.2 papunkčiu, atvejo vadybininkas per 3 darbo dienas po atvejo nagrinėjimo posėdžio, kurio metu nustatytos Aprašo 42.2 papunktyje nurodytos aplinkybės, raštu ir (ar) elektroninėmis ryšio priemonėmis apie tai informuoja VVTAIT teritorinį skyrių ir teikia motyvuotą siūlymą dėl vaiko paėmimo iš jam nesaugios aplinkos, globos (rūpybos) vaikui nustatymo, dėl laikino ar neterminuoto tėvų valdžios apribojimo, pateikdamas VVTAIT teritoriniam skyriui informaciją apie pagalbos teikimą vaikui ir jo šeimai, jeigu tokia informacija nebuvo teikta anksčiau. Tais atvejais, kai šeimoje kyla realus pavojus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, atvejo vadybininkas nedelsdamas, ne vėliau kaip tą pačią dieną, telefonu ir elektroninėmis ryšio priemonėmis ar raštu apie tai informuoja VVTAIT teritorinį skyrių ir teikia siūlymą dėl vaiko paėmimo iš jam nesaugios aplinkos.

45. Užbaigus atvejo vadybos procesą vadovaujantis Aprašo 42.3 papunkčiu, atvejo vadybininkas informaciją apie šeimą ir pradėtą jos atvejo vadybos procesą, teiktą ir reikalingą tęsti pagalbą raštu ar elektroninėmis ryšio priemonėmis perduoda VVTAIT teritoriniam skyriui bei savivaldybės, į kurią išsikėlė šeima, administracijai. Kartu su šia informacija perduodama ir šeimos byla. Apie tai, kad šeima išsikėlė gyventi į kitą savivaldybę, atvejo vadybininkas informuoja ir savivaldybės, kurioje pradėtas atvejo vadybos procesas, administraciją. Jeigu šeima išsikėlė gyventi į kitą valstybę, atvejo vadybininkas informaciją apie šeimą ir pradėtą jos atvejo vadybos procesą, teiktą ir reikalingą tęsti pagalbą raštu ar elektroninėmis ryšio priemonėmis perduoda VVTAIT teritoriniam skyriui.

VI SKYRIUS

ATVEJO VADYBOS KOORDINAVIMAS SAVIVALDYBĖJE

46. Atvejo vadybos funkcijoms vykdyti atvejo vadybininkai įdarbinami Centre, o jų darbo vietos pagal galimybes įrengiamos Centre ir (ar) seniūnijose.

47. Atvejo vadybininkas privalo:

47.1. būti įgijęs tik universitetinį socialinio darbo ar socialinės pedagogikos (bakalauro/magistro) kvalifikacinį laipsnį;

47.2. turėti ne mažesnę kaip vienu metų darbo ar savanorystės dirbant su šeima ar vaikais patirtį;

47.3. turėti organizacinių gebėjimų (gebėti telkti bendram darbui su šeima ir vaiku kitus pagalbos teikėjus ir pan.).

48. Pagrindinės atvejo vadybininko funkcijos:

48.1. formuoti ir stiprinti šeimos narių įgūdžius ir motyvaciją naudotis esama pagalbos sistema, savarankiškai spręsti kylančias problemas;

48.2. tarpusavio susitarimo principu, įtraukiant šeimą, vertinti šeimos poreikius pagalbai bei numatyti galimus pagalbos šeimai būdus;

48.3. telkti pagalbos teikėjus planuojant ir teikiant pagalbą vaikui ir jo šeimai;

48.4. organizuoti atvejo nagrinėjimo posėdžius, planuoti pagalbą šeimai, kartu su šeima bei atvejo vadybos procese dalyvaujančiais asmenimis sudarant ir įgyvendinant pagalbos planą;

48.5. koordinuoti pagalbos plano įgyvendinimą;

48.6. koordinuoti socialinių darbuotojų, dirbančių su šeimomis, veiklą, telkiant komandą, reguliariai organizuojant bendrus pasitarimus, esant poreikiui, teikiant jiems metodinę pagalbą ir kt.;

48.7. inicijuoti socialinį darbą su šeimos socialine aplinka tam, kad šeima galėtų sėkmingiau integruotis visuomenėje, pagal poreikį koordinuoti prevencinę pagalbą, pasitelkiant šeimos socialinę aplinką, bendruomenę, socialinius darbuotojus ir kitus pagalbos teikėjus renkant ir analizuojant informaciją apie pagalbos teikėjus vietos bendruomenėje;

48.8. dalyvauti kuriant bei plėtojant pagalbos vaikams ir šeimoms paslaugų sistemą seniūnijoje ir (ar) savivaldybėje;

48.9. bendradarbiauti su valstybės ir (ar) savivaldybių institucijomis, įstaigomis, kitomis organizacijomis;

48.10. teikti siūlymus savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui dėl pagalbos vaikams ir šeimoms paslaugų poreikio užtikrinimo savivaldybėje;

48.11. vykdyti kitas teisės aktuose ir pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas.

49. Pagrindinės socialinio darbuotojo, dirbančio su šeima, funkcijos:

49.1. vadovaujantis žmogiškomis vertybėmis, abipusės pagarbos, tarpusavio bendradarbiavimo principais, planuoti ir teikti socialinę pagalbą šeimoms jų socialinėje aplinkoje, susitinkant su šeima socialinių paslaugų centre ar kitose sutartose vietose, palaikant kontaktą su šeima kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, telefonu;

49.2. dirbti socialinį darbą su vaiku ir šeima, juos konsultuojant (individualiai ir grupėmis), teikiant emocinę bei socialinę pagalbą ir didinant šeimos motyvaciją dalyvauti kompleksinės pagalbos ar prevencinės pagalbos teikimo procese, pozityvios tėvystės mokymuose, šeimos stiprinimo programose, nesmurtinio elgesio mokymo programose, priklausomybės ligų gydymo ir kitose programose;

49.3. teikti šeimai reikalingą informaciją ir žinias, ugdyti tėvystės įgūdžius, socialinius įgūdžius, skatinant glaudesnę šeimos santykį su socialine aplinka, organizuoti šeimų pagalbos sau grupes, kitą prevencinę pagalbą ir kt.;

49.4. tarpininkauti šeimai dėl pagalbos priemonių (pvz., psichologinės pagalbos, psichosocialinės pagalbos krizių centre ar pagalbos šeimai tarnyboje, paslaugų vaikų dienos centre, piniginės socialinės paramos, užimtumo, sveikatos priežiūros, švietimo ir ugdymo, socialinio būsto, specialiųjų pagalbos priemonių, specializuotos pagalbos centrų kompleksiskai teikiamos pagalbos), parengti šeimos narius kreiptis į kitas valstybės ir (ar) savivaldybių institucijas, įstaigas ar organizacijas, kuriose šeima gali gauti pagalbą, nusiųsti ir, esant poreikiui, palydėti į jas;

49.5. bendradarbiauti ir veikti kartu su atvejo vadybininku organizuojant, planuojant ir teikiant pagalbą šeimai, teikti siūlymus atvejo vadybininkui dėl pagalbos šeimai efektyvumo, keistis informacija apie situaciją šeimoje su atvejo vadybininku, informuoti jį apie pokyčius šeimoje;

49.6. teikti siūlymus atvejo vadybininkui dėl pagalbos plano, jame numatytų priemonių vaikui ir jo šeimai, atsižvelgiant į pakitusius šeimos poreikius ir (ar) pakitusią šeimos situaciją, tikslinimo;

49.7. dalyvauti atvejo nagrinėjimo posėdžiuose;

49.8. dalyvauti kuriant bei plėtojant pagalbos vaikams ir šeimoms paslaugų sistemą seniūnijoje bei (ar) savivaldybėje;

49.9. vykdyti kitas teisės aktuose ir pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas.

50. Teikiant socialinę pagalbą šeimai, socialinio darbuotojo, dirbančio su šeima, veiklą gali papildyti individualios priežiūros personalo veikla, pvz., pagalba negalią turintiems vaiko tėvams atliekant namų ruošos darbus, šeimos nariams vykstant į asmens sveikatos priežiūros įstaigą ar vaikui į ikimokyklinio ugdymo įstaigą.

51. Siekiant užtikrinti laiku teikiamą pagalbą šeimoms, pvz., tokiais atvejais, kai šeimos nariai dieną dirba, vaikai lanko ugdymo ar kitas įstaigas, atvejo vadybininkams, socialiniams darbuotojams, dirbantiems su šeima, gali būti nustatomas kitoks nei savivaldybės administracijos darbo laikas, nustatant kitą darbo pradžios ir pabaigos laiką ar taikant suminę darbo laiko apskaitą.

52. Atvejo vadybininkų, socialinių darbuotojų, dirbančių su šeima, veiklą koordinuoja ir metodinę pagalbą organizuoja socialinių paslaugų įstaigos, bendradarbiaudamos su savivaldybės administracijos padaliniais, atsakingais už socialinių paslaugų administravimą ir organizavimą, VVTAIT ir (ar) VVTAIT teritoriniu skyriumi, jei reikia, – nepriklausomais ekspertais, mobiliąja komanda ir kt. Atvejo vadybininkai, socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeima, turi turėti galimybę keistis patirtimi ir gauti metodinę pagalbą. Socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeima, ir atvejo vadybininkai turi turėti galimybę periodiškai (rekomenduojama vieną / du kartus per savaitę) kartu su socialinių paslaugų įstaigos vadovu ar jo įgaliotais asmenimis aptarti kylančias problemas, savaitės darbo grafikus ir kitus aktualius klausimus.

53. Savivaldybių administracijos padaliniai, atsakingi už socialinių paslaugų administravimą ir organizavimą, reguliariai (rekomenduojama kartą per mėnesį) organizuoja pasitarimus dėl pagalbos vaikams ir šeimoms organizavimo savivaldybėje. Rekomenduojama, kad minėtuose pasitarimuose

dalyvautų savivaldybės administracijos padalinių, atsakingų už socialinių paslaugų administravimą ir organizavimą, atstovai, socialinių paslaugų įstaigos (-ų) vadovas (-ai) ar jo (-ų) įgaliotas(-i) asmuo (-enys), socialinių paslaugų įstaigos (-ų) padalinio (-ių), teikiančio (-ių) pagalbą vaikams ir šeimoms, vadovas (-ai) ir atvejo vadybininkai, VVTAĮT teritorinio skyriaus atstovai, savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, esant poreikiui, gali būti kviečiami kitų valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų, įstaigų ir (ar) organizacijų, teikiančių pagalbą vaikams ir šeimoms, atstovai.

54. Rekomenduojama atvejo vadybininkus ar socialinių paslaugų įstaigų atstovus įtraukti į savivaldybių socialinių paslaugų planų rengimą, kitus strateginio planavimo, susijusio su pagalba vaikams ir šeimoms bei jos plėtra savivaldybėje, procesus.

55. Atvejo vadybininkams, socialiniams darbuotojams, dirbantiems su šeima, turi būti sudaromos sąlygos tobulinti savo profesinę kompetenciją socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

56. Esant krizinei situacijai dirbant su šeima (smurto atvejis, šeimos nario savižudybė ar pan.), atvejo vadybininkui ir socialiniam darbuotojui, dirbančiam su šeima, Centras gali organizuoti intensyvią krizių įveikimo pagalbą (pvz., psichologinę pagalbą).

57. Kiekvieną atvejo vadybininką ir socialinį darbuotoją, dirbantį su šeima, Centras aprūpina saugos darbe, mobiliojo ryšio priemonėmis, kitomis būtinomis darbo priemonėmis, kompensuoja kelionių lankant šeimas išlaidas pagal nustatytą tvarką. Sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka Centras savo lėšomis organizuoja darbuotojų, kurie lankosi šeimose, sveikatos patikrinimus, draudžia nuo nelaimingų atsitikimų darbe draudimu.

58. Maksimalus atvejų, vienu metu tenkančių vienam atvejo vadybininkui, skaičius yra 30–40.

59. Vienam socialiniam darbuotojui, dirbančiam su šeima, vienu metu tenka ne daugiau kaip 10 šeimų, kuriose VVTAĮT teritorinis skyrius yra nustatęs grėsmės vaikui lygį. Maksimalus šeimų, su kuriomis vienu metu dirba socialinis darbuotojas, dirbantis su šeima, skaičius yra 15.

60. Duomenis apie šeimoms teikiamą pagalbą, vykdant atvejo vadybą, atvejo vadybininkai teikia Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje.

61. Jei atvejo vadybininko kviečiami valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų, įstaigų ir (ar) organizacijų specialistai atsisako dalyvauti atvejo vadybos procese, atvejo vadybininkas raštu ir (ar) elektroninėmis ryšio priemonėmis paštu kreipiasi į savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių su prašymu inicijuoti tarpinstitucinį pasitarimą minėtiems klausimams spręsti.

(Šeimos poreikių pagalbai vertinimo forma)

(įstaigos, organizacijos pavadinimas)

ŠEIMOS POREIKIŲ PAGALBAI VERTINIMO FORMA

(data)

I. BENDRA INFORMACIJA

1.1. Vertinimą atliekantis asmuo:

Vardas ir pavardė	
Pareigų pavadinimas	
Kontaktiniai duomenys (el. paštas, tel. nr.)	

1.2. Vertinimo priežastys:.....

1.3. Informacija apie vaiko ir šeimos situaciją :

1.3.1. Informacija apie vaikus šeimoje (antrame stulpelyje pateikiama informacija apie vaiką, dėl kurio inicijuota atvejo vadyma)

Informacija apie vaiką	1 vaikas	2 vaikas	3 vaikas	4 vaikas	5 vaikas
<i>Pažymėkite stulpelyje, kuris vaikas vertinamas („+“)</i>					
Vardas					
Pavardė					
Gimimo data arba tikėtina gimimo diena, nurodant esamas nėštumo savaites					
Lytis (vyras / moteris)					
Faktinės gyvenamosios vietos adresas					

Kontaktiniai duomenys: el. paštas, tel. nr. (jei turi)												
Tautybė												
Dominuojanti kalba, kuria kalba vaikas												
Ar vaikui reikia vertėjo? (pažymėti „Taip“ arba „Ne“)												
Švietimo įstaiga, kuria lanko vaikas												
Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje užregistruotas vaikas												
Ar vaikui nustatytas neigalumo lygis arba spec. poreikiai?	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐
	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐
	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐

1.3.2. Informacija apie pilnamečius šeimos narius:

Informacija apie pilnamečius šeimos narius:	1 suaugęs asmuo	2 suaugęs asmuo	3 suaugęs asmuo	4 suaugęs asmuo	5 suaugęs asmuo
Vardas					
Pavardė					
Gimimo data (jei žinoma)					
Lytis (vyras / moteris)					
Giminytės ryšys su vaiku					
Faktinės gyvenamosios vietos adresas					
Kontaktiniai duomenys: el. paštas, tel. nr. (jei turi)					
Tautybė					
Dominuojanti kalba, kuria kalba šeimos narys					
Ar reikia vertėjo? (pažymėti „Taip“ arba „Ne“)	Taip ☐	Taip ☐	Taip ☐	Taip ☐	Taip ☐
	Ne ☐	Ne ☐	Ne ☐	Ne ☐	Ne ☐
	Nežinoma ☐	Nežinoma ☐	Nežinoma ☐	Nežinoma ☐	Nežinoma ☐
Ar pilnamečiam šeimos nariui nustatytas darbingumo lygis arba spec. poreikiai?	Taip ☐	Taip ☐	Taip ☐	Taip ☐	Taip ☐
	Ne ☐	Ne ☐	Ne ☐	Ne ☐	Ne ☐
	Nežinoma ☐	Nežinoma ☐	Nežinoma ☐	Nežinoma ☐	Nežinoma ☐

1.3.3. Informācija apie vaiku ir jo šeimai šuo metu teikiamas paslaugas:

Institucijos, teikiančios paslaugas, pavadinimas	Specialisto vardas, pavardė	Specialisto pareigų pavadinimas	Specialisto kontaktiniai duomenys (el. paštas / tel. nr.)	Kam teikiamos paslaugos (vaikui, kitam šeimos nariui)?	Ar specialistas prisidėjo prie šio vertinimo?	
					Taip	Ne
					Taip	☐
					Ne	☐
					Taip	☐
					Ne	☐

1.3.4. Pokalbio su vaiku ir (ar) jo šeimos nariais metu gauta kita svarbi informacija:

Pokalbio data	Aprašymas
	<i>(Vaiko ir jo šeimos narių norai ir lūkesčiai dėl vaiko ir jo šeimos situacijos. Kaip jie mato situaciją? Kokios pagalbos tikisi? Kiti svarbūs aspektai)</i>

*(Specialistas)**(Parašas)**(Vardas ir pavardė)*

II. SOCIALINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ VERTINIMAS

2.1. Socialinės rizikos veiksnių vertinimo formos:

2.1.1. Bendroji socialinės rizikos veiksnių vertinimo forma*:

El. Nr.	Socialinės rizikos veiksniai ir jų vertinimo kriterijai	Socialinės rizikos veiksnių reiškiniai lygis pirminio šeimos poreikių pagalbai vertinimo metu	Socialinės rizikos veiksnių reiškiniai lygis šeimos poreikių pagalbai pervertinimo metu

	(data)			(data)		
	0	1	2	0	1	2
I. VAIKO VYSTYMASIS						
1. VAIKO SVEIKATA						
1.1. Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas						
1.2. Vaiko fizinė ir psichinė sveikata						
2. VAIKO UGDYMAS						
3. ŠEIMOS SOCIALINIAI SANTYKIAI						
4. EMOCINĖ IR ELGESIO RAIDA						
II. TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIAI						
5. VAIKO PRIEŽIŪRA						
5.1. Vaiko sveikata ir higiena						
5.2. Vaiko apranga, avalynė ir mityba						
5.3. Vaiko gyvenamoji aplinka						
5.4. Vaiko ugdymosi ir socializacijos sąlygos						
6. VAIKO SAUGUMAS						
6.1. Vaiko fizinis saugumas						
6.2. Vaiko emocinis saugumas						
7. EMOCINIS PALAIKYMAS						
8. POZITYVUS AUKLĖJIMAS						
III. SOCIALINIAI VEIKSNIAI						
9. ŠEIMOS SITUACIJA						
9.1. Šeimos patirtys						
9.2. Šeimos funkcionavimas						
10. IŠPLĖSTINĖS ŠEIMOS PAGALBA						
11. GYVENIMO SĄLYGOS						
11.1. Būsto stabilumas						
11.2. Būsto ir aplinkos pritaikymas						

11.1.	Nėščiosios ir jos šeimos santykiai su kaimynais, vietos bendruomene								
11.2.	Nėščiosios ir jos šeimos dalyvavimas bendruomeniniame gyvenime ir visuomeninių organizacijų veikloje								
12.	BENDRUOMENĖS IŠTEKLIAI								
12.1.	Institucijų, tenkinančių nėščiosios (jos šeimos) poreikius, tinklas ir jo prieinamumas								
12.2.	Nėščiosios ir jos šeimos naudojimas bendruomeniniais ištekliais								

* pildoma pagal šeimos poreikių pagalbai vertinimo formos I priede pateiktus aprašymus

Išvados:.....

(Specialistas)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

III. VAIKO IR JO ŠEIMOS APSAUGOS FAKTORIŲ VERTINIMAS

3.1. Vaiko ir jo šeimos apsaugos faktorių vertinimo formos:

3.1.1. Bendroji vaiko ir jo šeimos apsaugos faktorių vertinimo forma:

Eil. Nr.	Apsaugos faktoriai	Apsaugos faktoriai pirminio šeimos poreikių pagalbai vertinimo metu (data) _____	Apsaugos faktoriai šeimos poreikių pagalbai pervertinimo metu (data) _____
1.	VAIKO:		
1.1.	Gera sveikata		
1.2.	Savarankiškumas, aktyvi laikysena		
1.3.	Gebėjimas pasitikėti aplinkiniais		
1.4.	Gebėjimas atsispirti neigiamai įtakai		
1.5.	Pomėgiai ir interesai kurioje nors srityje		
1.6.	Gerai socialiniai įgūdžiai		
1.7.	Gebėjimas sukurti ir išlaikyti ryšius su bendraamžiais		
1.8.	Gebėjimas sukurti ir išlaikyti ryšius su suaugusiais		
1.9.	Gebėjimas prašyti pagalbos ir ją priimti		
2.	TĖVŲ:		

2.1.	Stiprus ryšys su vaiku		
2.2.	Gebėjimas sukurti vaiko augimui ir raidai tinkamą aplinką, patenkinti vaiko poreikius		
2.3.	Žinios apie vaiko raidą		
2.4.	Gerai socialiniai įgūdžiai		
2.5.	Pagarba ir pasitikėjimu grįsti šeimos tarpusavio santykiai		
2.6.	Gebėjimas įveikti įtamą kilus krizių kasdieniame gyvenime		
2.7.	Noras spręsti kylančius sunkumus		
2.8.	Gebėjimas keisti savo elgesį		
2.9.	Siekis ir gebėjimas stiprinti ryšius su vietos bendruomene		
2.10.	Gebėjimas prašyti pagalbos ir ją priimti		
2.11.	Pakankami materialiniai ištekliai (santapos, nekilnojamas turtas ir pan.)		
2.12.	Bendravimas tarp vaiko ir vieno iš tėvų, negyvenančių kartu		
3.	SOCIALINĖS APLINKOS:		
3.1.	Stipri išplestinė šeimos pagalba		
3.2.	Stiprus pagalbos šeimai tinklas		
3.3.	Aktyvi, šeimas palaikanti vietos bendruomenė, gebanti atpažinti socialines rizikos veiksmus ir adekvaciai į juos reaguoti		
3.4.	Prieinamas paslaugų tinklas ir pagalba įvairiose įstaigose ir (ar) organizacijose		
3.5.	Glaudus tarpinstitucinis ir tarpsektorinis bendradarbiavimas		

Išvados:.....

.....
(Specialistas)

.....
(Parasas)

.....
(Vardas ir pavardė)

3.1.2. Specialioji besilaukiančios vaiko šeimos apsaugos faktorių vertinimo forma:

Eil. Nr.	Apsaugos faktoriai	Apsaugos faktoriai pirminio šeimos poreikių pagalbai vertinimo metu _____ (data)	Apsaugos faktoriai šeimos poreikių pagalbai pervertinimo metu _____ (data)
1.	VAIKO:		
1.1.	Gera nėsčiosios sveikata		

1.2.	Sveikas vaisiaus vystymasis		
2.	TĖVŲ:		
2.1.	Stiprus ryšys su vaiku		
2.2.	Gebėjimas sukurti vaisiaus vystymuisi tinkamas sąlygas bei aplinką		
2.3.	Žinios apie vaisiaus vystymąsi, vaiko raidą		
2.4.	Gerai socialiniai įgūdžiai		
2.5.	Pagarba ir pasitikėjimu grįsti šeimos tarpusavio santykiai		
2.6.	Gebėjimas įveikti įtampą kilus krizių kasdieniame gyvenime		
2.7.	Noras spręsti kylančius sunkumus		
2.8.	Gebėjimas keisti savo elgesį		
2.9.	Siekis ir gebėjimas stiprinti ryšius su vietos bendruomene		
2.10.	Gebėjimas prašyti pagalbos ir ją priimti		
2.11.	Pakankami materialiniai ištekliai (santaupos, neklinojamasis turtas ir pan.)		
2.12.	Posityvus neščiosios partnerio požiūris į neštumą ir palaikymas bei pagalba neščiajai		
3.	SOCIALINĖS APLINKOS:		
3.1.	Stipri išplestinės šeimos pagalba		
3.2.	Stiprus pagalbos šeimai tinklas		
3.3.	Aktyvi, šeimas palaikanti vietos bendruomenė, gebanti atpažinti rizikas ir adekvačiai į jas reaguoti		
3.4.	Prieinamas paslaugų tinklas ir pagalba įvairiose įstaigose ir (ar) organizacijose		
3.5.	Glaudus tarpinstitucinis ir tarpsektorinis bendradarbiavimas		

Išvados:.....

(Specialistas)

(Paršas)

(Vardas ir pavardė)

Atvejo vadymbos tvarkos
aprašo 1 priedas

šeimos poreikių pagalbai vertinimo
formos priedas

SOCIALINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ APRAŠYMAS, NAUDOJAMAS PILDANT SOCIALINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ VERTINIMO FORMAS

1. Bendrasis socialinės rizikos veiksmų aprašymas

I. VAIKO VYSTYMASIS

Eil. Nr.	Rizikos veiksmys	Rizikos veiksmio vertinimo kriterijus	0	1	2	3
1.	Vaiko sveikata	1.1. Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas	Vaikas yra registruotas pas šeimos gydytoją. Vaikui užtikrinamas sveikatos priežiūros paslaugų teikimas. Šeimos gydytojas nekeičiamas arba keičiamas tik dėl objektyvių priežasčių.	Vaikas registruotas pas šeimos gydytoją, bet tėvai ne visada užtikrina vaiko lankymąsi pas jį. Vaikui sveikatos priežiūros paslaugų teikimas užtikrinamas nereguliariai, paregimus. Šeimos gydytojas keičiamas tik dėl objektyvių priežasčių.	Vaikas neužregistruotas pas šeimos gydytoją. Vaikui sveikatos priežiūros paslaugų teikimas neužtikrinamas, tėvai neatsižvelgia į gydytojų rekomendacijas. Per pastaruosius metus tėvai ne mažiau nei du kartus pakeltė vaiko šeimos gydytoją ne dėl objektyvių priežasčių.	Šeimos gydytojiui ar gydytojiui odontologui apžiūrint vaiką, anį jo kimo pastebėta galimų smurto žymių: kraujosruvų, kimo sužalojimų ir pan. Vaikui sveikatos priežiūros paslaugų teikimas neužtikrinamas, tėvai į gydytojų rekomendacijas nereaguoja. Per pastaruosius metus tėvai ne mažiau kaip tris kartus pakeltė vaiko šeimos gydytoją ne dėl objektyvių priežasčių.
			Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida atitinka jo amžiaus tarpinį, bet yra nedideliai skirtumų. Pasielgia neįvykti sveikatos sutrikimų. Reči nelaimingi atsitikimai, dėl kurių atsiranda nežymių sveikatos sutrikimų ar nedidelių kimo sužalojimų.	Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida atitinka jo amžiaus tarpinį, bet yra nedideliai skirtumų. Pasielgia neįvykti sveikatos sutrikimų. Reči nelaimingi atsitikimai, dėl kurių atsiranda nežymių sveikatos sutrikimų ar nedidelių kimo sužalojimų.	Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida neatitinka jo amžiaus tarpinio, jis turi rimtų sveikatos sutrikimų, serga lėtinėmis ligomis. Kartojasi nelaimingi atsitikimai, dėl kurių atsiranda sveikatos sutrikimų, kimo sužalojimų, sveikatai pavojingos ir lytinio gyvenimo praktikos (nesaugus seksas, dažnas partnerių keitimas ir pan.). Vaikui būdingas polinkis save žaloti, sušaldinti mirtis, žemia saviverte. Jo santykiai su bendraamžiais ar artimaisiais konfliktiški. Vaikas turi priklausomybių, jis serga psichikos liga, jam nustatyti specialieji ugdymosi	Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida neatitinka jo amžiaus tarpinio, jis turi rimtų negydomų sveikatos sutrikimų. Besikartojantis nelaimingi atsitikimai turi ilgalaikių pasekmių vaiko sveikatai. Jei vaikas turi negalią, jo sveikatos būklė vertinama 3-juoju socialinės rizikos lygiu ir jam siūloma teikti kompleksines paslaugas. Vaikui būdingas sušaldinti elgesys ar polinkis save žaloti. Jis serga psichikos liga, kuri negydoma, turi priklausomybių, patiria ilgalaiki ir / ar ūmų stresą. Tėvų sveikata, gyvenimo būdas, užimtumai turi ilgalaikių neigiamų pasekmių vaiko fizinės ir
	1.2. Vaiko fizinė ir psichinė sveikata		Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida atitinka jo amžiaus tarpinį, žymių sveikatos sutrikimų nėra. Vaikui nenusistaiyia fizinė negalia. Jis pasitiki savimi, geba bendrauti su aplinkiniais. Psichikos ligomis vaikas neserga. Jam nebūdingas sušaldinti elgesys, jis neturi priklausomybių, nėra patyręs ligalaidio ir / ar ūmaus streso. Tėvų sveikata, gyvenimo būdas, užimtumai nekeičia rizikos vaiko fizinės ir psichinės sveikatos būklei.	Vaikas linkęs menkinti save, savo pastiekimus. Vaikas sunkiau užmezga kontaktą su naujais asmenimis. Jis neserga psichikos ligomis. Jam nebūdingas sušaldinti elgesys, jis neturi priklausomybių, nėra patyręs ligalaidio ir / ar ūmaus streso.		

			Tėvų sveikata, gyvenimo būdas, užimtumas nekelia rizikos vaiko fizinės ir psichinės sveikatos būklei.	psichinės sveikatos būklei. Tėvai turi psichinės sveikatos sutrikimų, kurie gali būti paveldimi.		
2.	Vaiko ugdymas	2.1. Vaiko ugdymas	<p>Vaikas lanko švietimo įstaigą. Pamokų lankomumas pažangus, geri mokymosi rezultatai ir pasiekimai.</p> <p>Vaikas dienotvarkė pastovi, atitinkanti jo poreikius, lieka laiko poilsiui.</p> <p>Vaikas turi visas reikiamas ugdymo, lavinimo priemones.</p> <p>Vyresnis nei 16 metų paauglys, nesimokantis vidurinėje mokykloje, mokosi profesinio ugdymo, jaunimo mokykloje amato ar specialybės, kuri jam patinka.</p>	<p>Vaikas lanko švietimo įstaigą. Be patiesinamos priežasties praleidžia vieną kitą pamoką, turi nedidelių mokymosi sunkumų. Jo dienotvarkė intensyvi, nekelia daug laiko poilsiui.</p> <p>Vaikas ne visada turi visas reikiamas ugdymo, lavinimo priemones, tačiau tėvai reaguoja į mokytojų pastabas ir jomis aprūpina vaiką.</p> <p>Vyresnis nei 16 metų paauglys, nesimokantis vidurinėje mokykloje, neturi galimybes mokytis profesinio ugdymo, jaunimo mokykloje amato ar specialybės, kuri jam patinka, tačiau norėtų mokytis.</p>	<p>Vaikas neturi reikiamų ugdymo, lavinimo priemonių, tėvai, tik pakartotinai paraginti, aprūpina jomis vaiką.</p> <p>Vyresnis nei 16 metų paauglys nesimoko nei vidurinėje, nei profesinio ugdymo, nei jaunimo mokykloje, jam trūksta motyvacijos mokytis.</p>	
3.	Šeimos socialiniai santykiai	3.1. Šeimos socialiniai santykiai	<p>Vaikas gyvena šeimoje, kurioje patenkiami jo poreikiai, rūpinamasi jo auklėjimu ir ugdymu, tėvai tinkamai vykdo savo pareigas. Santykiai su tėvais ar turimu vienu iš tėvų ir kitais šeimos nariais geri. Tėvų santykiai geri arba, tėvams nusprendus skirtis, sprendimas gyventi skyrimini priimanamas abipusiu taikiu sutarimu.</p> <p>Vaikas artimam bendrauja su tėvais. Tėvai tinkamai vykdo savo pareigas ir dalyvauja ugdant bei auklėjant vaiką net ir tuo atveju, jei yra išsiskyrę ar gyvena skyrimini. Išsitokė ar vieniši tėvai turi pastovius partnerius, kurie dalyvauja auklėjant vaiką, juo rūpinasi, vaiko santykis su naujais partneriais geras.</p> <p>Vaikas palaiko artimus ryšius su giminačiais – bendrauja su seneliais, dėdėmis, tetomis ir jų šeimomis.</p>	<p>Šeima patenkina vaiko poreikius, rūpinasi jo auklėjimu ir ugdymu, tinkamai vykdo savo pareigas, savo įėgonis stengiasi įveikti kartais kylančius sunkumus.</p> <p>Santykiai su tėvais ar turimu vienu iš tėvų nėra itin geri, bet tėvai sėkmingai sprendžia kylančias problemas. Vaiko santykiai su kitais šeimos nariais ne itin geri, kartais kyla nesutarimų, tačiau gresmės vaiko gerovei nėra.</p> <p>Tėvai nusprendžia skirtis, gyventi skyrimini, tačiau stengiasi vaiką apsaugoti nuo tarpusavio nesutarimų.</p> <p>Vaiko tėvai išsitokė, gyvena skyrimini, vaiko bendravimas su kartu negyvenančiu vienu iš tėvų epizodinis, kartais kyla sunkumų dėl vaiko išlaikymo teikimo, kartu negyvenantis tėvas / mama pasyviai dalyvauja ugdant ir auklėjant vaiką.</p> <p>Išsitokė ar vieniši tėvai neturi pastovių partnerių, tačiau jų kalta nėra dažna, vaiko santykiai su naujais partneriais nėra itin geri, tačiau dėl to nekyla gresmė vaiko gerovei.</p> <p>Vaiko ryšiai su giminačiais (seneliais, dėdėmis, tetomis ir jų šeimomis) geri, tačiau rai.</p>	<p>Šeimai kyla sunkumų siekiant savarankiškai patenkinti vaiko poreikius, rūpintis jo auklėjimu ir ugdymu, tinkamai vykdyti savo pareigas, esant galimybei, priimti pagalbą.</p> <p>Santykiai su tėvais ar turimu vienu iš tėvų sudėtingi, tačiau vaiko tėvai ar turimas vienas iš tėvų motyvuoti keisti situaciją ir priimti pagalbą. Vaiko santykiai su kitais šeimos nariais nėra geri, kyla nesutarimų, tačiau gresmės vaiko gerovei nėra.</p> <p>Tėvai nusprendžia skirtis, gyventi skyrimini, vaikas išaukliamas į konfliktą.</p> <p>Vaiko tėvai išsitokė, gyvena skyrimini, vaiko bendravimas su kartu negyvenančiu tėvu / mama sudėtingas, arba kartu negyvenantis tėvas / mama nedalyvauja ugdant ir auklėjant vaiką, vengia jį išlaikyti, tačiau tėvai yra motyvuoti susitarti.</p> <p>Išsitokė ar vieniši tėvai neturi pastovių partnerių, jie dažnai keičiasi, vaiko santykiai su naujais partneriais konfliktiški, tačiau šeima yra motyvuota keisti situaciją ir spręsti kylančias problemas.</p> <p>Vaiko ryšiai su giminačiais (seneliais, dėdėmis, tetomis ir jų šeimomis) nuturė dėl tėvų draudimo ar giminačių nemoro bendrauti, tačiau šeima yra motyvuota keisti situaciją.</p>	<p>Šeima negali patenkinti vaiko poreikių, rūpintis jo auklėjimu ir ugdymu, tinkamai vykdyti savo pareigų, silpnoms pagalbos atsisako arba neigta, kad jos reikia.</p> <p>Vaikas nuolat nesutaria su tėvais ar turimu vienu iš tėvų, vaiko tėvai ar turimas vienas iš tėvų problemų nepripažįsta ir / ar atsisako jas spręsti.</p> <p>Vaiko santykiai su kitais šeimos nariais įtempi, nuolat kyla nesutarimų, problemos neįgiamos ir / ar atsisakoma jas spręsti.</p> <p>Tėvai skyrė, gyvenimo skyrimini proceso metu pažeidžia vaiko interesus, kyla gresmė jo gerovei, reikia paskirti <i>ad hoc</i> globėją.</p> <p>Vaikui nesuteikiama galimybių bendrauti su kartu negyvenančiu tėvu / mama, arba kartu negyvenantis tėvas / mama nedalyvauja ugdant ir auklėjant vaiką, vengia išlaikyti, tėvai nėra motyvuoti susitarti.</p> <p>Išsitokė ar vienišs vienas iš tėvų nuolat keičia partnerius, vaiko santykiai su naujais partneriais itin konfliktiški.</p> <p>Nauji tėvų partneriai yra teisiti už smurtą prieš vaikus, vaikų išnaudojimą ir pan., dėl ko kyla gresmė vaiko saugumui.</p> <p>Vaikui draudžiama bendrauti su giminačiais (seneliais, dėdėmis, tetomis ir jų šeimomis) arba santykiai su jais yra nutūkę.</p>

4.	Emocinė ir elgesio raida	<p>Vaikas geba rodyti jausmus, emocijas, adekvatai reaguoti, bendrauti, dirbti su kitais. Vaikas pagal savo amžių geba atpažinti savo emocijas.</p> <p>Vaiko emocijinis ryšys su tėvais saugus – tėvai ataką pastebi, emociškai palaiko, jį skiria dėmesio. Tėvai skiria pakankamai laiko vaiko emocijiniam poreikiams. Vaikas pagal amžių geba kontroliuoti savo elgesį, žino ribas.</p>	<p>Vaikas patiria sunkumų, kuriuos tėvai sėkmingai įveikia. Reikartais dėl ilmapos vaikas jaučia psichosomatinių simptomų – jam skauda galvą ar pilvą, pakyla temperatūra ir pan.</p> <p>Dėl neaiškių priežasčių pastebimai pakinta vaiko požiūris į aplinką ar save, jis nepasidiki aplinkinius, tačiau geba kurti ir palaikyti ryšį su artimaisiais.</p> <p>Vaiko elgesys neįvyksta pasikeičęs: jis nesidomi aplinka, nesmalsus, jam sunku perduoti informaciją, sudėtinga sukaupti dėmesį, susikoncentruoti į uždavimą, tačiau tėvai sėkmingai sprendžia kylantįs problemas.</p>	<p>Vaikas pastebimai sutrinkęs, pastebima nuolatinė ilmapa. Jis ne pagal amžių subrendęs arba ne pagal amžių vaikiškas.</p> <p>Jį kamkina ilgalaikės ilmapos simptomai – migro ir / ar matinimosi sutrinkimai, ir / ar savęs ramnumas (sibavimas, nykščio čiuipimas).</p> <p>Vaikas patiria patyčias, patis linkęs įtyčiotis, nežino ribų, ignoruoja bendro elgesio taisykles.</p>	<p>Vaikas pastebimai nuolat sutrinkęs, nuolat stipriai įsitempęs, dažnai jo nuolatinių kaia. Pastebima vaiko apatija ar agresija. Jis ne pagal amžių subrendęs arba ne pagal amžių vaikiškas.</p> <p>Vaikas negėba prisirūti, užmegzti santykių su šeimos nariais, kitais asmenimis.</p> <p>Vaiko elgesys kelia gėsmę jo ir aplinkinių gerovei.</p> <p>Vaikas artinai bendrauja su muskalsit linkusiais asmenimis, priklauso įvairioms grupuotėms.</p> <p>Vaikas svarys vaiko gerovės komisiijoje, jį yra / buvo taikytos minimalios poveikio priemonės, bet jos yra / buvo neveiksmingos.</p> <p>Tėvams kyia sunkumų užtikrinant reikiamą pagalbą vaikui arba tėvai ignoruoja vaiko problemas, nėra motyvuoti jas spręsti ar teškoti pagalbą.</p>
II. TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIAI					
5.	Vaiko priežiūra	<p>5.1. Vaiko sveikata ir higiena</p>	<p>Tėvai supranta sveikos gyvenosenos principus, sistemingai stebi vaiko sveikatą, laiku kreipiasi medicinos pagalbos i specialistus.</p> <p>Tėvai užtikrina vaiko ir jo aplinkos higieną, vaiko higienos įgūdžiai pagal jo amžių yra pakankami.</p> <p>Tėvai užtikrina vaiko užimtumą ir reikiamą poilsį.</p>	<p>Tėvai nežino dalies sveikos gyvenosenos principų ar prieinamų specialistų / paslaugų. Jie suvokia, kad pavėluotai pastebėjo grėsmes vaiko sveikatai.</p> <p>Tėvai užtikrina bazinę vaiko ir jo aplinkos higieną, vaikui pagal jo amžių truksta higienos įgūdžių.</p> <p>Jie pastebi, kai vaikas būna pervargęs ar nepakankamai fiziškai aktyvus.</p>	<p>Tėvai nežino sveikos gyvenosenos principų ar prieinamų specialistų / paslaugų, laiku nesikreipia medicinos pagalba, retkalnngos vaikui (nepakvicičia gydymo ar neparipina vaistų), ir taip pakankia jo sveikatai. Tėvai laiku nepasitėbi sveikatos grėsmių, sukeltančių vaikui ilgalaikį skausmą ar kančią.</p> <p>Tėvai neuztikrina bazinės vaiko ir jo aplinkos higienos, vaikas pagal savo amžių neturi higienos įgūdžių (nuolatinė nešvara, nemalonūs kvapas).</p> <p>Per mažas vaiko fizinis aktyvumas neigiamai veikia jo sveikatą (ansvoris, silpnas imunitetas ir pan.), jis dažnai pervargsta (būna dirglus, mieguistas).</p>
5.2. Vaiko apranga, avalynė ir mityba	<p>Tėvai supranta sveikos mitybos principus, užtikrina visavertę, subalansuotą vaiko mitybą.</p> <p>Tėvai pasirūpina tinkamo dydžio vaiko apranga / avalynė, atitinkanti oro sąlygas.</p>	<p>Tėvai supranta bazinius mitybos principus, stengiasi užtikrinti visavertę, subalansuotą vaiko mitybą. Tėvai suvokia, kad nepasirūpino tinkamo dydžio vaiko apranga / avalynė, atitinkanti oro sąlygas.</p>	<p>Tėvai nesupranta bazinių mitybos principų, jiems kyia sunkumų užtikrinant visavertę, subalansuotą vaiko mitybą. Vaikas karatis būna alkanas ar matinasi nevisavertiu maistu (maiste trūksta sveikatai svarbių medžiagų). Vaikas nuolat dėvi drabužius / avi avalynę, kurie / kuri yra netinkamo dydžio ir neatinka oro sąlygų.</p>	<p>Tėvai nesupranta bazinių mitybos principų, nesirūpina visavertę, subalansuota vaiko mityba. Vaikas nuolat būna alkanas ar matinasi nevisavertiu maistu (maiste trūksta sveikatai svarbių medžiagų). Dėl neininkamos mitybos vaiko augimas ir raida būna sutelėjęs, o jo sveikata smarkiai patįijusi (išsekimas, skorbutas ir pan.).</p> <p>Tėvai visiškai nesirūpina vaiko apranga ir avalynė, dėl nuolat netinkamos aprangos / avalynės slyja vaiko sveikata, kyia grėsmė jo gerovei.</p>	
5.3. Vaiko gyvenamoji aplinka	<p>Tėvai sugeba užtikrinti vaikui asmeninę erdvę. Šeimos gyvenamoji aplinka švari ir tvarkinga.</p>	<p>Tėvai suvokia, kad jiems nepavyksla užtikrinti asmeninės erdvės, ir stengiasi ją užtikrinti.</p>	<p>Tėvai visiškai neuztikrina asmeninės erdvės, šeimos namuose lankosi daug atsitiktinių žmonių, vaikas neturi savo poilsio erdvės (bent lovos).</p>	<p>Tėvai visiškai neuztikrina asmeninės vaiko erdvės, šeimos namuose nuolat lankosi atsitiktiniai žmonės, vaikas neturi priviėčios erdvės.</p>	

			Tėvai suvokia, kad jiems nepavyksta užtikrinti svarios ir įvairingos šeimos gyvenamosios aplinkos.	Šeimos gyvenamoji aplinka nešvari ir netvarkinga, tėvai nesirūpina nei jos tvarkymu, nei vaiko įvairingumo įgūdžių formavimu. Jei vaikas neįgalus, aplinka nepriartėja jo poreikiams.	polišio erdvės (cent lovos). Aplinka kelia grėsmę jo sveikatai ir saugumui. Šeimos gyvenamoji aplinka apleista, nešvari, netvarkinga, neatitinka net bazinių higienos normų ir kelia grėsmę vaiko sveikatai, saugumui ar gerovei.
	5.4. Vaiko ugdymosi ir socializacijos sąlygos	Tėvai užtikrina vaiko socializacijos sąlygas: vaikas gali bendrauti su bendraamžiais, dalyvauti įvairiose žmonių grupių ar bendruomenių veiklose.	Tėvai suvokia, kad neužtikrina vaiko ugdymuisi būtinų sąlygų: vaikas reguliariai lanko švietimo įstaigą, tėvai ne visada įvertina žaidimų reikšmę vaiko raidai ir draudžia žaisti, vaikas negali dalyvauti papildomojo ugdymo veiklose, kyša sunkumų jį aprūpinant reikiamomis priemonėmis. Tėvai suvokia, kad neužtikrina vaiko socializacijai būtinų sąlygų: vaikas negali dalyvauti normose organizacijų veiklose, laisvai bendrauti su bendraamžiais ir pan.	Tėvai nesupranta nei socializacijos reikšmės, nei jos sąlygų, riboja vaiko bendravimą su kitais vaikais ar draudžia vaikui žaisti su bendraamžiais. Vaiko aplinkoje prieinami pavojingi daiktai ir pan. Kartojasi buitinės traumos ar nelaimingi atsitikimai. Vaikas patiekamas ilgam vienas, vaikas patiekiamas nepažįstamų, tik iš matymo pažįstamų žmonių arba neblivių suaugusiųjų priežiūrai; vaikas patiekiamas kitų vaikų priežiūrai. Vaikas tampa trikdančių ar traumuojančių įvykių liudininku, ypač kalbant apie smurtą tarp tėvų. Tėvai bijo, kad gali prarasti impulsų kontrolę ir sužaloti vaiką ir pan.	Nuolat ignoruojami vaiko fizinio saugumo poreikiai, jis apleistas ir nepžiūrinamas. Tėvai nekontroliuoja savo elgesio, naudojia fizinės baudmes arba pataria kitoms taip elgtis. Fizinis smurtas yra vienintelė vaiko kontrolės forma, nėra nė vieno suaugusiojo, galinčio vaiką apsaugoti nuo smurto. Problemos ligalikes ir besikartojančios: vaiko fizinis saugumui nesirūpinama, tėvai neigia problemas ir jų nesprendžia. Vaikas galimai patiria smurtą.
6.	Vaiko saugumas	6.1 Vaiko fizinis saugumas	Tėvai sukuria saugią aplinką vaikui, geba atpažinti potencialiai rizikingas situacijas. Vaikas nepatiria smurto.	Tėvai pastebi situacijas, kuriose vaikas patiria nedidelių buitinių traumų ar nelaimingų atsitikimų. Jie suvokia, kad vaiko aplinkoje yra daiktų ar vietų, kurios potencialiai rizikingos vaikui, tačiau jomis pasirodė (pvz., namuose yra laikomas ginklas, tačiau jis vaikui neprieinamas, užrakintas). Vaikas nepatiria smurto.	Tėvai dažnai grasina vaikui, gąsdina, kaltina jį dėl savo problemų. Šeimoje nėra aiškiai nustatytų elgesio ribų ir taisyklių; tėvų elgesys nenusoseklus (pvz.: šeimna neatstovėlinę ir nepaprastę, dažnai keičia nuostatas – tai leidžia ką nors, tai draudžia). Tėvai vengia bet kokio fizinio kontakto su vaiku (pvz.: neapkabina, nepaglošia), atstuma vaiką (pyksta, kai jis prašo pagalbos ar nori artumo), per anksti reikalauja iš vaiko savarankiškumo, būna impulsyvūs (pvz., greitai susierzina ir dažnai rodo nepasitenkinimą). Vaiką prižiūri daug besikeičiančių žmonių, nėra vieno arimo ir pastovaus asmens, prie kurio vaikas galėtų prisirišti.
	6.2. Vaiko emocinis saugumas	Tėvai sukuria saugią emocinę aplinką, su vaiku bendrauja, jaus sieja grįžtamasis ryšys. Vaikas gali nuolat saugiai bendrauti su suaugusiais.	Tėvai suvokia, kad kai kuriose situacijose nėra aiškiai nustatytų elgesio ribų ir taisyklių, arba jų nuosekliai nesilaiko. Jie nežino, kad vaiko gąsdinimas, grasinimai ji žaloja ir pan. Jie suvokia, kad ryšys su vaiku ne visada emociskai saugus.		

7.	Emocinis palaikymas	7.1. Emocinis palaikymas	Tėvai geba atpažinti vaiko emocinius poreikius ir juos atlepti įvairiais būdais. Tėvai skiria dėmesio ir laiko bendraujant su vaiku. Su vaiku jie bendrauja atvirai, tiesiai ir jautriai. Vaikas turi vieną ar kelis suaugusiuosius, su kuriais gali kurti ir palaikyti stiprų, saugų ir pastovų ryšį.	Tėvai suvokia, kad kartais jiems nepavyksia laiku atpažinti vaiko emocinių poreikių arba jų tinkamai atlepti. Tėvai suvokia, kad reikartais dėl objektyvių priežasčių neširina pakankamai laiko bendravimui su vaiku. Tėvai suvokia, kad, bendraudami su vaiku, kartais manipuliuoja, kad bendraujant netiesiogiai. Nors vaikas turi bent vieną suaugusįjį, su kuriuo gali kurti ir palaikyti saugų bei pastovų ryšį, jis tą suaugusįjį gali prarasti (emigracija, liga ar pan.).	Tėvai sistemingai neatpažįsčia dalies vaiko emocinių poreikių, stokoja įgūdžių emociškai palaikyti vaiką ir to nepasiebi arba tai neigta. Tėvų elgesys sukelia vaikui dviprasmiškų jausmų (ir saugumo, ir baimės jausmą, tad vaikas nežino, ko tikėtis). Bendraudami su vaiku, tėvai manipuliuoja ir grasina, taip pat vengia bendrauti su vaiku. Į vaiką tėvai reaguoja agresyviai, atsihojimu, žeminimu, kaltinimu ar panirta. Tėvų bendravimas su vaiku sudėtingas, konfliktiškas, tėvai nemano, kad reikia pagalbos, jos neieško. Vaiką prižiūrinys suaugusioji dažnai keičiasi, vaikui nepavyksia rasti bent vieno suaugusiojo, su kuriuo ji stėtų pastovus ir saugus ryšys.	Tėvai visiškai negeba atpažinti emocinių vaiko poreikių, nuolat ignoruoja jų tenkinimą. Vaikas gyvena nuolat jausdamas baimę, yra priverstas slėpinti savo jausmus ir emocijas. Tėvai neigia tai. Vaikas yra arba nuolat ignoruojamas, arba nuolat patiria smurtą – bausmes, pavyčias, agresiją, panirtą, žeminimą, grasinimus. Bendravimas su vaiku yra smurtinis, vaikas baudžiamas už bet kokias iniciatyvas ar klausimus. Tėvai slepia smurtą. Vaikas neturi saugaus ir įvairaus ryšio nė su vienu suaugusiuoju, vaikui niekas nesirūpina.
8.	Pozityvus auklėjimas	8.1. Pozityvus auklėjimas	Tėvai geba pozityviai, nesmurtiniais būdais aukleti ir drausminti vaiką, prašikinti vaikui ryšį tarp poelgių ir pasekmių, teikti vaikui grįžtamąjį ryšį, rodyti tinkamą pavyzdį. Auklėdami tėvai nenaudoja nei fizinio bausinių, nei smurto. Tėvai geba veikti stresinėse ar kitose sudėtingose situacijose, neperdudami savo jausmų ar emocijų vaikui. Vaiko priežiūroje tėvai geba derinti savarankiškumo ugdymą ir globą / pagalbą (neira jokių hiperglobos ar hipoglobos požymių).	Tėvai suvokia, kad jiems nepavyksia aukleti ar drausminti vaiką, prašikinti jam ryšį tarp poelgių ir pasekmių, teikti vaikui grįžtamąjį ryšį, rodyti jam pavyzdį pozityviais, nesmurtiniais būdais. Tėvai norėtų naudoti (bet nenaudoja) žeminančias bausmes ar smurtą. Tėvai suvokia, kad išgyvena stresines ar kitas sudėtingas situacijas, kuriose gali nesusivaldyti ir perduoti savo jausmus ar emocijas vaikui, arba mano, kad tokių situacijų gali būti ateiityje. Tėvai suvokia, kad iš vaiko tikisi per didelio savarankiškumo, arba perdėtai jį globoja.	Tėvai auklėdami nuolat naudoja prievartą. Jiems nepavyksia kalbėtis su vaiku apie elgesio pasekmes, teikti vaikui grįžtamąjį ryšį ar rodyti jam pavyzdį. Tėvai neieško pagalbos arba nesupranta, kad jos reikia. Tėvai nevenigia talykai žeminančių bausnių, jei mano, kad namų tikrose situacijose žeminančios bausmės yra būtinos. Tėvai nesupranta neigiamo žeminančių bausnių poveikio vaikui. Stresinėse ar kitose sudėtingose situacijose tėvai sunkiai nusiramina, yra linkę perduoti savo jausmus ar emocijas vaikui. Stresinėse ar kitose sudėtingose situacijose tėvai su vaiku bendrauja agresyviai, žemindami jį ar reikdami ant jo. Tėvai nuolat tikisi iš vaiko per didelio savarankiškumo arba perdėtai jį globoja.	Tėvai naudoja prievartą, vaikas tik baudžiamas. Vaikas mato smurtinius santykius ar prievartą tarp kitų šeimos narių. Tėvai naudoja smurtą ir / ar žeminančias bausmes, pastebimi bet kokio smurto požymiai, kurių tėvai negali pagrįsti prašikinti. Stresinėse ar kitose sudėtingose situacijose tėvai veikia impulsyviai, savo jausmus ir emocijas perduoda vaikui smurtuodami. Vaiko priežiūroje daug hiperglobos ar hipoglobos požymių, tokia priežiūra žaloja vaiką.
III. SOCIALINIAI VEIKSNIAI						
9.	Šeimos situacija	9.1. Šeimos patirtys	Šeima neturi neigiamų patirčių (pvz.: artimųjų netektys, tėvų skyrybos, emigracija, vaiko išnaudojimas, smurtas šeimoje, buvę vaiko paėmimo iš šeimos atvejai ir kt.).	Šeimoje yra buvę reikšmingų įvykių, kurie padarė įtaką vaikui, tačiau nepastebimi vaiko elgesio pokyčiai ar neadekvačios reakcijos, visa tai nedaro neigiamos įtakos tolesniam šeimos funkcionavimui.	Šeimoje yra buvę reikšmingų įvykių, dėl kurių vaiko elgesys pasikeitęs, buvusios krizės neįveiktos, neigiamos patirtys vaiko atžvilgiu kartojasi, tėvai atsisako spresti problemas.	
	9.2. Šeimos funkcionavimas	Šeima funkcionuoja gerai, tėvai neturi reikšmingų problemų.	Šeima funkcionuoja savarankiškai, tačiau būna situacijos, kuriose jai reikalinga pagalba. Šeima motyvuota ją priimti.	Šeimai kyla sunkumų savarankiškai funkcionuojant, įvyka besikartojančių problemų, kurios nesprendžiamos.	Šeima nesusieba savarankiškai funkcionuoti, nuolat kyla problemų, neigiamai veikiančių tėvų gebėjimus patenkinti vaiko poreikius (pvz.: smurtas, priklausomybės, užsienietis nusikaltama veikla), tėvai nesprendžia problemų, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ir gyvybei.	

10.	Išplėstinės šeimos pagalba	10.1. Išplėstinės šeimos pagalba	Šeima turi pagalbos tinklą. Ji palaiko gerus santykius su išplėstine šeima. Vaiką padeda prižiūrėti patikimi, glaudžiai ryšiais su juo ir tėvais susiję artimi asmenys.	Šeima turi pagalbos tinklą. Ji palaiko gerus santykius su išplėstine šeima. Vaiką padeda prižiūrėti patikimi, glaudžiai ryšiais su juo ir tėvais susiję artimi asmenys.	Šeima neturi pagalbos tinklo. Neišpleioti bendravimo ryšiai su išplėstine šeima arba jie yra prasti, tačiau šeima yra motyvuota spręsti problemas. Vaikas patikimas prižiūrėti vis kitiems asmenims (todėl nekyla grėsmių jo saugumui).	Santykiai su išplėstine šeima nariais kelia pavojų vaikui. Vaikas patikamas be priežiūros arba patiekamas prižiūrėti asmenims, kurie netinkamai juo rūpinasi, todėl kyla grėsmė jo sveikatai ar net gyvybei.
11.	Gyvenimo sąlygos	11.1. Būsto stabilumas 11.2. Būsto ir aplinkos priatalkumas	Saugios žaidimo erdvės, tvarkinga elektros instaliacija, šildymo / kaitinimo sistema, saugiai laikomos cheminės medžiagos, vaistai, saugūs žaislai, švara, nėra kenkėjų, yra sanitariniai mazgai, svarus vanduo, yra pagrindiniai patogumai, vaiko erdvė pakankama, būstas ir aplinka priatalkyva vaiko poreikiams (ypač jei jis neįgalus), vaikas turi žaislų, mokymosi priemonių, drabužių, avalynės, higienos reikmenų.	Maksimalūs trūkumai, tačiau tėvai sprendžia susidariusias problemas.	Trūksta būsto ir aplinkos saugumo, vaikai trūksta erdvės, būstas ir aplinka nelabai atitinka vaiko poreikius, jam trūksta mokymosi priemonių, žaislų, drabužių, avalynės, higienos reikmenų, turimi išteklių nevisiškai tenkina vaiko poreikius, tėvai motyvuoti spręsti problemas.	Gyvenimo sąlygos kelia tiesioginį pavojų vaiko sveikatai, būstas ir aplinka neatitinka vaiko poreikių, vaikas neturi reikalingų daiktų, priemonių, tėvai nėra motyvuoti spręsti problemas.
12.	Užimtumas	11.3. Gyvenamoji vieta 12.1. Tėvų užimtumas	Šeima nepadaria jokių sunkumų dėl gyvenamosios vietos nuošalumo ar susisiekimo su esančia infrastruktūra (švietimo, sveikatos priežiūros įstaigomis ar pan.).	Gyvenamoji vieta nėra patogi dėl susisiekimo su esančia infrastruktūra, tačiau yra pakankamai galimybių gauti visas reikiamas paslaugas (pvz., šeima turi transporto priemonę).	Šeimos galimybes gauti visas reikiamas paslaugas dėl gyvenamosios vietovės nuošalumo yra ribotos, ji nėra patogi susisiekimo su esančia infrastruktūra požiūriu, šeima neturi transporto priemonės, tačiau padeda kaimynai ar kiti asmenys.	Šeimos galimybes gauti visas reikiamas paslaugas dėl gyvenamosios vietovės nuošalumo yra labai ribotos, ji nėra patogi susisiekimo su esančia infrastruktūra požiūriu, šeima neturi jokių transporto priemonės, nevažiuoja viešasis transportas, todėl kyla grėsmė vaiko ugdymui, jo sveikatos priežiūrai ar pan.
13.	Pajamos	12.2. Tėvų darbo poveikis vaikui 13.1. Pajamų pobūdis ir jų gavimo pastovumas	Tėvai (bent vienas iš tėvų) turi darbą arba vertėiasi kita veikla, už kurią gauna pajamų.	Tėvai (bent vienas iš tėvų) dirba laikiną darbą (terminuota, sezoninį ar kt.) arba vertėiasi kita veikla, už kurią gauna pajamų.	Tėvai (bent vienas iš tėvų) yra bedarbiai, tačiau stengiasi rasti darbą arba užsidirbti kita veikla, už kurią gauną pajamų.	Dėl tėvų darbo specifikos pastebima neįėjama įtaka vaikui, tėvai nesprendžia dėl to kylančių problemų arba sprendžia jas nelinkamai, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ar net gyvybei, arba vaikas būna priverstas vaikatauti, užsidirbti nusikalstama veikla.
			Tėvų darbas nespecifiškas arba tėvų darbo specifika nedaro įtakos vaikui.	Tėvų darbas specifiškas, tačiau tėvai dėl to kylančias problemas sėkmingai išsprendžia patys arba naudodamiesi kitų pagalba.	Tėvų darbas specifiškas, pastebima minimali / neįėjami neįėjama įtaka vaikui, tačiau tėvai motyvuoti spręsti kylančias problemas ir primumi situoma pagalba.	Šeima yra kritinėje situacijoje, nes negauna jokių pajamų ir neišsprendžia dėl to kylančių problemų arba sprendžia jas nelinkamai, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ar net gyvybei, arba vaikas būna priverstas vaikatauti, užsidirbti nusikalstama veikla ir pan.

		13.2. Pajamų pakankumas ir skirtingų pajamų šaltinių panaudojimas	Gaunamų pajamų šeimai pakanka, ji išnaudoja galimus pajamų gavimo šaltinius.	Gaunamos pajamos leidžia patenkinti bazinius šeimos poreikius. Kitų jos poreikių patenklinimas nėra pakankamas, tačiau šeima stengiasi gauti daugiau pajamų. Šeima nėra išnaudojusi visų galimų pajamų gavimo šaltinių, bet tvarkosi dokumentus, kad jų gauti.	Gaunamų pajamų pakanka tik baziniams šeimos poreikiams patenkinti, šeima motyvuota keisti situaciją. Šeimai trūksta galimybių ar gebėjimų išnaudoti visus galimus pajamų gavimo šaltinius, bet ji pasirengusi priimti pagalbą sprendžiant kiltusias problemas.	Šeima yra kritinėje situacijoje, nes negauna jokių pajamų, todėl negali patenkinti nei bazinių savo poreikių, nesistengia keisti situacijos, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ar net gyvybei, arba vaikas būna priverstas vaikatauti, užsiminti nusikalstama veikla ir pan.
		13.3. Finansinis šeimos raštingumas	Šeimos biudžeto planavimo įgyūdziai geri (reguliariai moka mokesčius, skolių nėra, skolinasi atsakingai, lėšos paskirstomos racionaliai, pagal prioritetus ir pan.).	Šeimos biudžeto planavimo įgyūdziai nėra pakankami, pastariko trumpatikių nedidelių įsiskolinimų.	Šeimos biudžeto planavimo įgyūdziai nėra pakankami. Gaunamas pajamas šeima galėtų planuoti atsakingiau, kad nerėkėtų dažnai skolintis, tačiau ji yra motyvuota keisti situaciją.	Šeimos biudžeto planavimo įgyūdziai prasti, todėl ji dažnai neturi lėšų pragyventi ir net minimaliems vaiko poreikiams patenkinti, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ar net gyvybei, arba vaikas būna priverstas vaikatauti, užsiminti nusikalstama veikla ir pan.
		14.1. Šeimos santykiai su kaimynais, vietos bendruomene	Šeima artimai bendrauja su kaimynais, vietos bendruomene, turi draugų, nepatiria atstūmimo, priekabiavimo ar diskriminacijos.	Šeimos bendravimas su kaimynais, vietos bendruomene, draugas nėra artimas, tačiau vertinamas pozityviai (šeima neaiškona aktyviai veikiančia bendruomenėje, tačiau dėl to nepatiria atstūmimo, priekabiavimo ar diskriminacijos).	Šeimos bendravimas su kaimynais, vietos bendruomene, draugas sudėtingas, galėtų būti stiprinamas per bendras veiklas, šeimai trūksta motyvacijos dalyvauti bendruomeniniame gyvenime, todėl patiria atstūmimą, priekabiavimą ar diskriminaciją.	Šeima atstumta kaimynų, vietos bendruomenės, draugų, ji linkusi izoliuotis, galimi nesutarimai, priekabiavimas, diskriminacija.
14.	Šeimos socialinė integracija	14.2. Šeimos dalyvavimas bendruomeniniame gyvenime ir visuomeninių organizacijų veikloje	Šeima dalyvauja vietos bendruomenės ir / ar organizacijų veikloje, domisi vaiko švietimo įstaigų veikla.	Šeima retai dalyvauja vietos bendruomenės ar visuomeninių organizacijų veiklose, dažniau užsima kitokiomis veiklomis, domisi vaiko švietimo įstaigų veikla (šeima neaiškona aktyviai veikiančia bendruomenėje, tačiau dėl to ji nepatiria problemų).	Šeima nedalyvauja vietos bendruomenės gyvenime ar visuomeninių organizacijų veikloje, nesidomi vaiko švietimo įstaigų veikla, todėl patiria sunkumų.	Šeima nedalyvauja nei vietos bendruomenės, nei visuomeninių organizacijų veikloje, nesidomi jokiais papildomomis veiklomis, nepatirko ryšio su vaiko švietimo įstaigomis, ignoruoja bet koki kontaktą, yra linkusi izoliuotis.
		15.1. Institucijų, tenkinančių vaiko ir šeimos poreikius, tinklas ir jo prieinamumas	Specialistų / institucijų, tenkinančių vaiko ir šeimos poreikius, tinklas pakankamas, o paslaugos priimanos.	Specialistų / institucijų tinklas nėra pakankamas arba paslaugos nėra lengvai priimanos, tačiau vaikai ar šeimai dėl to nekyla papildomų problemų.	Specialistų / institucijų tinklas nepakankamas ar pakankamas, tačiau paslaugos sunkiai priimanos (finansiskai, dėl netinkamo darbo laiko ar dėl susisiekimo problemų).	Specialistų / institucijų, kurios tenkintų vaiko ar šeimos poreikius, nėra arba jos nepriimanos (finansiskai, dėl netinkamo darbo laiko ar dėl susisiekimo problemų).
15.	Bendruomenės ištekliai	15.2. Šeimos naudojimasis bendruomeniniais ištekliais	Šeima naudojasi bendruomeniniais ištekliais, gauna reikiamą pagalbą.	Šeima naudojasi bendruomeniniais ištekliais tik jei būtina, yra linkusi problemą spręsti naudodamasi savais ištekliais, neformalia pagalba.	Šeima yra linkusi priimti pagalbą, tačiau pagarbos ištekliai yra riboti.	Šeima nesinaudoja galimais ištekliais, nesuvokia pagarbos reikalingumą, atsisako priimti pagalbą, nėra motyvuota spręsti problemas, todėl kyla grėsmė vaikai.

2. Specialusis šeimos, besilaukiančios vaiko, socialinės rizikos veiksnių aprašymas

I. VAIKO VYSTYMASIS

Eil. Nr.	Rizikos veiksnys	Rizikos veiksmio vertinimo kriterijus	0	1	2	3
1.	Vaiko sveikata	<p>1.1. Sveikatos priežiūros paslaugų ir nešūmo priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas</p>	<p>Nėštumo metu nebūna didesnių ar rimtesnių komplikacijų, o kiltus sveikatos problemų, nėščioji gali iš karto gauti būtina mediciną ir sveikatos priežiūros pagalbą. Nėščioji atsakingai laikosi pas nešūmą priziūrinių gydytojų, laikosi jo duotų rekomendacijų, gydytojas keičiamas tik dėl objektyvių priežasčių (gyvenamosios vietos keitimas ir pan.).</p> <p>Nėščioji turi galimybę naudotis visomis jai būtinomis sveikatos priežiūros ir nešūmo priežiūros paslaugomis.</p> <p>Nėščioji neturi fizinės, psichinės / proto negalios ar kompleksinės negalios, neturi sveikatos sutrikimų, neserga lėtinėmis ligomis, nėra išgyvenusi stiprių ligalaidžių ar ūmių stresų.</p>	<p>Nėštumo metu kyla komplikacijų, tačiau jos nesukelia jokių ilgalaikių pasekmių nėščiosios ar kūdikio sveikatai. Nėščioji gali iš karto gauti būtina mediciną ir sveikatos priežiūros pagalbą. Nėščioji atsakingai laikosi pas nešūmą priziūrinių gydytojų, tačiau kartais nesikreipia į gydytojų laiku, gydytojas keičiamas tik dėl objektyvių priežasčių (gyvenamosios vietos keitimas ir pan.).</p> <p>Nėščioji gali naudotis dauguma jai būtinų sveikatos priežiūros paslaugų, tačiau kartais trūksta tam tikrų paslaugų arba nėščiojai trūksta gebėjimų (pvz., valstybinės kalbos nemokėjimas), informacijos, kur ji galėtų kreiptis dėl paslaugų.</p> <p>Nėščioji turi fizinę ar lengvą psichinę / proto negalią, ar sveikatos sutrikimų, serga lėtinėmis ligomis, tačiau gauna visą reikalingą pagalbą ir paslaugas, kurios leidžia spręsti sveikatos problemas, sėkmingai veikti savarankiškai.</p>	<p>Nėštumo metu kyla komplikacijų, turinčių ilgalaikių pasekmių nėščiosios ar kūdikio sveikatai, nėščioji neturi galimybės iš karto gauti būtina mediciną ir sveikatos priežiūros pagalbą. Periodiškai kartojasi situacijos, kai nėščioji nesilanko pas nešūmą priziūrinių gydytojų arba ignoruoja jo teikiamas rekomendacijas ir nesuvokia tokio elgesio rizikos. Gydytojas keičiamas dėl subjektyvių priežasčių (pvz., konfliktiški santykiai su specialistais, stikis nusilepti šeimos ir (ar) nėščiosios gyvenimo situacija ir pan.).</p> <p>Nėščioji negali naudotis daugeliu jai būtinų sveikatos priežiūros ir nešūmo priežiūros paslaugų.</p> <p>Nėščioji turi ilgalaikių sveikatos sutrikimų, serga lėtinėmis ligomis, galinčiomis turėti ilgalaikių pasekmių kūdikio ir jos sveikatai.</p> <p>Nėščioji turi vidutinę ar sunkią fizinę arba vidutinę psichinę ar proto negalią. Nėščioji yra išgyvenusi ūmių / ilgalaikių stresą, turinį įtakos kūdikio ar jos sveikatai.</p>	<p>Nėštumo metu kyla komplikacijų, keliančių grėsmę kūdikio ar nėščiosios gyvybei / sveikatai. Nėščioji negali laiku gauti būtimosios medicinos ir sveikatos priežiūros pagalbos, vengia kreiptis į specialistus, slepia savo būklę, ignoruoja poreikį stebėti nešūmo eigą. Net jei pas gydytojus ji epizodiškai lankosi, juos nuolat keičia be aiškių priežasčių.</p> <p>Nėščioji negali naudotis jokiais ar gali naudotis tik nedaugeliu jai būtinų sveikatos priežiūros paslaugų.</p> <p>Nėščioji turi sunkią fizinę, psichinę, proto ar kompleksinę negalią. Nėštumo metu ji išgyvena ūmių ar ilgalaikių stresą. Nėščioji negali gauti medicinos / sveikatos priežiūros pagalbos arba visiškai ignoruoja sveikatos grėsmes kūdikio ir savo sveikatai.</p>
		<p>1.2. Nėščiosios elgesys nešūmo metu</p>	<p>Nėščioji neturi jokių priklausomybių. Jai nebūdinga rizikinga elgsena (pvz., per didelis fizinis krūvis). Nėščioji neturi jokių elgesio ar emocijų sutrikimų. Ji rūpinasi savo sveikata, supranta, kad jos įtaką kūdikiui. Nėščiosios seksualinis elgesys saugus ir apgalvotas, ji dažnai nekeičia partnerių, ji nesergo ir neserga lytiniu keliu plintančiomis ligomis.</p>	<p>Nėščioji neturi priklausomybių. Ji yra turėjusi žalingų įpročių, kurių atskratė. Nėščioji suvokia, kad kai kuriose situacijose elgiasi rizikingai.</p> <p>Ji šiuo metu neturi jokių elgesio ar emocijų sutrikimų arba anksčiau jų turėjo, bet gavo (gama) pagalbą bei reikiamas paslaugas ir situacija suvaldė. Nėščioji geba rūpintis savo sveikata, supranta, kad jos sveikata daro įtaką kūdikiui, tačiau jai reikia papildomų rekomendacijų, konsultacijų, kaip tinkamai rūpintis sveikata, informacijos, kokią įtaką tai daro kūdikiui.</p> <p>Nėščioji suvokia, kad jos seksualiniam elgesyje būna nesaugių situacijų, jas šiuo metu sėkmingai savarankiškai suvaldo, partnerių nekeičia, šiuo metu neserga lytiniu keliu plintančiomis ligomis.</p>	<p>Nėščioji turi žalingų įpročių. Nėštumo metu ji epizodiškai rūko, vartoja alkoholį. Nėščioji turėjo priklausomybių, yra aktyviuose grupėse. Jai būdingas save žalojantis elgesys, depresyvios nuotaikos, minius apie savyzudybę, kita rizikinga elgsena.</p> <p>Nėščioji turi elgesio ar emocijų sutrikimų, tačiau su specialia pagalba jai pavyksta sėkmingai suvaldyti situacijas. Nėščioji tik iš dalies geba rūpintis savo sveikata, jai trūksta žinių ir įgūdžių, kaip tinkamai ją daryti, supatino, kad jos sveikata daro įtaką kūdikiui.</p> <p>Nėščioji dažnai keičia partnerius, jos seksualinis elgesys rizikingas, keliantis grėsmę jos ir / ar kūdikio sveikatai.</p>	<p>Nėščioji turi žalingų įpročių, kuriuos ignoruoja nei nešūmo metu. Ji nuolat rūko ar vartoja alkoholį. Turi priklausomybių. Aktyvaizdus rizikingas elgesenos požymiai, depresija, bandymas žudyti, psichikartojantis save žalojantis elgesys.</p> <p>Nėščioji turi elgesio ar emocijų sutrikimų, juos ignoruoja. Ji nesirūpina savo sveikata, todėl keičia realią grėsmę kūdikio sveikatai ir gyvybei.</p> <p>Nėščioji nuolat rizikingai keičia seksualinius partnerius, užsiminėja gyvybei grėsmingomis seksualinėmis praktikomis. Ji serga lytiniu keliu plintančia liga.</p>

2.	Šeimos socialiniai santykiai	2.1. Išplėstinės šeimos požiūris į neštumą	Išplėstinės šeimos požiūris ir neštumą teigiamas (nesvarbu, ar neštumas planuotas, ar ne). Išplėstinė šeima palaiko neščiąją. Neščioji gauna visą būtinają pagalbą ir palaikymą, jos santykiai su šeimos nariais sklandūs. Jei neščioji ir gimstančio kūdikio tėvas – nepilnametė, jauciamas besąlygiškas išplėstinės šeimos palaikymas ir matomos pastangos padėti.	Išplėstinės šeimos požiūris ir neštumą iš esmės teigiamas (nesvarbu, ar neštumas planuotas, ar ne), išplėstinė šeima palaiko neščiąją, tačiau kyla konfliktų, neturėtų ilgalaikių pasekmių neščiąjai ir kūdikiui. Jei neščioji ir gimstančio kūdikio tėvas – nepilnametė, jauciamas bendras išplėstinės šeimos palaikymas ir matomos pastangos padėti, tačiau yra ir priekaištų.	Išplėstinės šeimos požiūris ir neštumą neigiamas, neščioji spaudžiama pagalvoti apie neštumo nutraukimą. Išplėstinė šeima išsako abejonas, ar neščioji gebės pasirūpinti vaiku. Trūksta išplėstinės šeimos palaikymo, nuolat kyla konfliktų. Išplėstinė šeima atsiriboją nuo pagalbos neščiąjai. Jei neščioji ir gimstančio kūdikio tėvas – nepilnametė, daromas spaudimas arba atsisakyti kūdikio, arba rtpintis kūdikiui visiškai savarankiškai, be artimos aplinkos pagalbos. Neščioji ar kūdikio tėvas kaltinami, požiūris į neščiąją neigiamas, kūdikiui tėvas spaudžiamas atsisakyti kūdikio, patikėti neščiąją.	Išplėstinės šeimos požiūris ir neštumą kategoriškai neigiamas, neščioji labai spaudžiama nutraukti neštumą arba atsisakyti vaiko po jo gimimo. Išplėstinė šeima bando pakenkti neščiosios sveikatai, kad sukeltų persileidimą, arba išplėstinė šeima naudoja fizini, psichologinį ar seksualinį smurtą prieš neščiąją, ją išnaudoja.
3.	Emocinė būsena	3.1. Emocinė neščiosios būsena	Neščioji pageidauja neštumo, vaiko laukia. Ji pasirtingusai gimdyti. Kūdikio tėvas neštumo pageidauja, vaiko laukia. Kūdikio tėvas palaiko neščiąją, teikia jai pagalbą ir yra pasirengęs gimdymui. Kūdikio tėvo ryšys su neščiąja saugus ir tvanas.	Neščioji laukia vaiko ir jo pageidauja, bet kartais nerimauja, turi įvairių klausimų dėl rūpinimosi kūdikiu ar dėl gimdymo. Kūdikio tėvo požiūris į neštumą iš esmės teigiamas, vaikas laukiamas, tačiau kartais jis nerimauja ar nėra tikras dėl gimdymo, tolesnio kūdikio auginimo. Kūdikio tėvas neščiąją palaiko, tačiau kartais kyla konfliktų, neturėtų ilgalaikių pasekmių.	Neščiąjai neštumas neplanuotas, jos mintys, jausmai, susiję su gimdymu ar kūdikio auginimu, yra kontroversiški. Neščioji bijo gimdyti ar auginti kūdikį. Ji nesuvokia atsakomybės už vaiko auginimą. Kūdikio tėvui neštumas neplanuotas, netikėtai, jo jausmai, susiję su gimdymu ar kūdikio auginimu, yra kontroversiški. Kūdikio tėvas jaučia rimtų baimių dėl gimdymo ar kūdikio auginimo, nesuvokia atsakomybės už vaiko auginimą. Kūdikio tėvo ir neščiosios santykiai sudėtingi, jie nuolat konfliktuoja, spresdami santykių problemas, manipuluoja gimdymu.	Neščiosios gyvenamoji aplinka nesaugi, vyrauja smurtinis bendravimas, gyvenamojoje aplinkoje akivaizdai nusikalstama veikla, lankosi daug nepažįstamų žmonių. Neščioji ne tik nepažįstą grėsmių, bet ir aktyviai jas neigia. Neščioji vaikystėje neturėjo vieno pastovaus suaugusiojo, su kuriuo būtų sukūrusi tvaną ir saugų ryšį. Ji aktyviai neigia ar slepia elgesį, paviečią prierašimo problemą.
II. TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIAI						
4.	Saugumas	4.1. Gyvenamosios aplinkos saugumas	Neščioji gyvena saugioje aplinkoje, kuri nekeldų jokio pavojaus kūdikiui ir jos fiziniam saugumui. Neščioji savo vaikystėje turėjo pastovų suaugusįjį, su kuriuo buvo sukūrusi tvaną ir saugų ryšį.	Neščioji suvokia, kad dėl konkrečių situacijų ar artimos aplinkos nesaugu. Kai kuriose nesaugiose situacijose ji prašo pagalbos. Neščioji tam tikru momentu vaikystėje (pvz., po motinos mirties) prarado turėtą pastovų suaugusįjį, su kuriuo buvo sukūrusi tvaną ir saugų ryšį.	Neščiosios gyvenamoji aplinka nesaugi, vyrauja smurtinis bendravimas, gyvenamojoje aplinkoje akivaizdai nusikalstama veikla, lankosi daug nepažįstamų žmonių. Neščioji ne tik nepažįstą grėsmių, bet ir aktyviai jas neigia. Neščioji vaikystėje neturėjo vieno pastovaus suaugusiojo, su kuriuo būtų sukūrusi tvaną ir saugų ryšį. Ji aktyviai neigia ar slepia elgesį, paviečią prierašimo problemą.	Neščioji nesiruošia auklėti vaiko, jos aplinkoje nuolat konfliktuojama, smurtinama. Žeminančias bausmes ji linko pagražinti ir tinkamau su vaiko auklėjimo būdu.
5.	Pozytyvus auklėjimas	5.1. Neščiosios auklėjimo įgūdžiai ir vaikystės patirtys	Neščioji žino pozityvius vaiko auklėjimo būdus, aktyviai domisi auklėjimu ir (ar) lanko pozityvios tėvystės kursus ar pam. Neščiosios požiūris į žeminančias bausmes neigiamas, ji supranta tokių bausmių žalą vaikui ir jo raidai. Neščiosios vaikystės patirtys teigiamos, jos tėvai laikė pozityvius auklėjimo būdus. Auklėjimas buvo nuoseklus, tėvai nenaudojo jokių žeminančių bausmių.	Neščioji suvokia, kad kai kuriose situacijose ar kai kurioms vaiko auklėjimo klausimams jai reikia pagalbos. Neščiosios požiūris į žeminančias bausmes neigiamas, tačiau kartais ji dvejoja, ar tokios bausmės kartais negali būti pateisiamos. Neščiosios vaikystės patirtys iš esmės teigiamos, jos tėvai stengėsi taikyti pozityvius auklėjimo būdus, nuosekliai auklėti, tačiau buvo atvejų, kai tėvai naudojo žeminančias bausmes.	Neščiosios gyvenamoji aplinka nesaugi, vyrauja smurtinis bendravimas, gyvenamojoje aplinkoje akivaizdai nusikalstama veikla, lankosi daug nepažįstamų žmonių. Neščioji ne tik nepažįstą grėsmių, bet ir aktyviai jas neigia. Neščioji vaikystėje neturėjo vieno pastovaus suaugusiojo, su kuriuo būtų sukūrusi tvaną ir saugų ryšį. Ji aktyviai neigia ar slepia elgesį, paviečią prierašimo problemą.	Neščiosios tėvai naudojo fizini ir / ar psichologinį smurtą. Neščioji vaikystėje buvo nuolatine smurto artimoje aplinkoje liudininkė. Tėvų auklėjimas buvo nenuoseklus, neščiosios atžvilgiu pastebėti hiperglobos ar hipoglobos požymiai. Neščiosios šeima buvo prisikrūta rizikos grupei dėl tėvų tėvystės įgūdžių stokos, smurto šeimoje.

III. SOCIALINIAI VEIKSNIAI

6.	Šeimos situacija	6.1. Šeimos patirtys	Nėščioji ir jos šeimos nariai neturi neigiamų patirčių (pvz.: artimųjų netektys, tėvų skrybros, emigracija, vaiko išnaudojimas, smurtas šeimoje, buvę vaiko patirtimo iš šeimos atvejai ir kt.).	Šeimoje yra buvę neigiamų patirčių, tačiau nepastebėta nėščiosios, jos šeimos narių elgesio pokyčių ar neadekvačios reakcijos, visa tai nedaro neigiamos įtakos tolesniam jos ar jos šeimos gyvenimui.	Šeimoje yra buvę neigiamų patirčių, padariusių įtaką nėščiajai, jos elgesys šiek tiek pakitęs, tačiau ji motyvuota spręsti problemas. Šeimoje yra buvę neigiamų patirčių, šeimos narių elgesio pokyčiai gali daryti įtaką nėščiajai / kūdikiui, tačiau šeimos nariai yra motyvuoti spręsti problemas.	Šeimoje yra buvę reikšmingų įvykių, dėl kurių nėščiosios elgesys pasikeitęs, jos reakcijos neadekvačios, ji atsisako spręsti problemas. Buvusios kritinės neįveikos, neigiamos patirtys nėščiosios atžvilgiu kartojasi, šeimos nariai atsisako spręsti problemas.
		6.2. Šeimos funkcionavimas	Šeima funkcionuoja gerai, šeimos nariai neturi didelių problemų.	Šeimos nariai turi problemų, tačiau jas sėkmingai sprendžia patys ar padedami kitų.	Šeimos nariai turi problemų, yra motyvuoti spręsti problemas. Šeimos nariai neigaliis ar sunkios sveikatos būklės. Nėščioji neigali ar sunkios sveikatos būklės.	Problemu nuolat kyla dėl konfliktų, negalios, įgūdžių stokos. Šeimoje smurtaujama. Šeimos nariai turi priklausomybių, priklauso uzdaroms ar pavojingoms ideologijoms bendruomenėms, užsima nusikaltama veikla, šeimos nariai nesprendžia problemų, todėl yra grėsmė gimstančiam vaikui.
7.	Išplėstinės šeimos pagalba	7.1. Išplėstinės šeimos pagalba	Nėščioji turi pagalbos tinklą. Ji palaiko gerus santykius su išplėstine šeima.	Priveikus nėščioji turės pagalbos tinklą, kuris galės suteikti pagalbą, tačiau ryšiai nėra nuolatiniai. Santykiai su išplėstine šeima neišpletoji.	Nėščioji neturi pagalbos tinklo. Neišpletoji bendravimo ryšiai arba santykiai prasti, tačiau nėščioji yra motyvuota spręsti problemas.	Santykiai su išplėstine šeima keičia pavojų nėščiajai ir gimstančiam kūdikiui.
		8.1. Būsto stabilumas	Nėščioji nuolat gyvena nuosavybės teise priklausančiame būste ar nuomojamame būste.	Nėščioji turi lankiną būstą ar trumpam laikui ji nuomojasi.	Nėščioji dažnai kraustosi.	Nėščioji yra benamė arba jai gresia netekti būsto, būti iškeičiama, ji neturi kur apsigyventi.
8.	Gyvenimo sąlygos	8.2. Būsto ir aplinkos pritaikymas	Švaru, nėra kenkėjų, yra sanitariniai mazgai, švarus vanduo, yra pagrindiniai patogumai, erdvė pakankama, būstas ir aplinka pritaikyta nėščiosios ir gimstančio kūdikio poreikiams. Nėščioji turi reikiamų drabužių, avalynės, higienos reikmenų, daiktų (ypač gimstančiam kūdikiui).	Būstas ir aplinka turi minimalių trūkumų, tačiau nėščioji sprendžia susidarusias problemas.	Trūksta erdvės, būstas ir aplinka ne labai atitinka nėščiosios poreikių, trūksta drabužių, avalynės ir higienos reikmenų, nevisiškai suruoštas kūdikio kraitelis, tačiau nėščioji motyvuota spręsti problemas.	Gyvenimo sąlygos kečia tiesioginį pavojų nėščiosios ir gimstančio kūdikio sveikatai, būstas ir aplinka neatitinka nėščiosios ir gimstančio kūdikio poreikių, nėščioji neturi reikalingų daiktų, priemonių, nėra motyvuota spręsti problemas.
		8.3. Gyvenamoji vieta	Nėščioji nepatiria jokių sunkumų dėl gyvenamosios vietos nuoskalumo ar susisiekimo su esančia infrastruktūra (svietimo, sveikatos priežiūros įstaigomis ar pan.).	Gyvenamoji vieta nėra patogi susisiekimo požiūriu (pvz.: kaimiška teritorija), tačiau yra pakankamai galimybių gauti reikiamas paslaugas: nėščioji (jos šeima) turi transporto priemonę, yra galimybė naudotis viešuoju transportu ir kt.	Nėščiosios galimybės gauti visas reikiamas paslaugas dėl gyvenamosios vietovės (pvz.: kaimiška teritorija, retai važiuojantis viešasis transportas) yra ribotos, transporto priemonės ji neturi, tačiau padeda kaimynai ar kiti asmenys.	Nėščioji gyvena vienkienybe, nedideliame kaime, nėščioji (jos šeima) neturi jokios transporto priemonės, nevaziuoja viešasis transportas, todėl ji negauna reikiamų paslaugų ir jai kyla grėsmė.

9.	Užimtumas	9.1. Nēščiosios ir jos šeimoms nariu užimtumas	Nēščioji ir jos šeimoms nariai (bent viens šīs šeimoms nariu) turi darbu arba veicēšai kēta veiklā, uē kurā gēna pājamu.	Nēščioji ir jos šeimoms nariai (bent viens šīs šeimoms nariu) ir bedarbē, taēiau stengēšai rēsti darbu arba uēšimēti kēta veiklā, uē kurā gēna pājamu.	Nēščioji ir jos šeimoms nariai (bent viens šīs šeimoms nariu) ir bedarbē, jē nēsisstengē iēšēti darbu, ir nēmojuvoti, nēstēvāko dokumentu dēl kētu pājamu. Dēl šēu priēzāēētu šēina ir nēsisstengē keuēti situācijas, todēl kēta pājamu ir nēsisstengē keuēti situācijas, todēl kēta gēsmē nēščiosios ir kēdēkēto svekēatē ar nē gēvvebē.
9.	Užimtumas	9.2. Darbo povelēis	Nēščiosios darbus nēspecifēškas arba to darbu specifēka nēdaro jēkos, jē ar kēdēkēti.	Nēščiosios darbus specifēškas, taēiau jē dēl to kēlanēēšas problēmas sēkēnēgēti iēsprēndēšai pātē arba nēaudodamēšai kētu pāgalēba.	Dēl darbu specifēkos nēščioji pātēriē nēgējamā jēlāē (pvz.: darbus pānamēšis, pēr dēdēlis darbu krēvīs ir pān.), kēla gēsmē nēščiosios ir kēdēkēto svekēkatē. Nēščioji nēsprēndēšai dēl to kēlanēēšu problēmu arba sprēndēšai jās nēinkēamē, todēl kēla gēsmē jos ir kēdēkēto svekēkatē ar nē gēvvebē.
10.	Pajamos	10.1. Pajamū pobūdēis ir gēvimo pāstovumās	Nuolēt gēna pājamu iē darbinēšas veiklās, gēna kētu pājamu pāgalē porekē.	Nēnuolētino pobūdēio pājamoms iē darbinēšas ar kētos veiklās, rēkēta pāgalēbos susitēvākamē dokumentus dēl kētu pājamu gēvimo.	Nēščioji ir jos šēina ir kēlīnēlē situācijas, nēš nēgēna joku pājamu ir nēsisstengē keuēti situācijas, todēl kēla gēsmē nēščiosios ir kēdēkēto svekēkatē ar nē gēvvebē. Gēna pājamu iē nēlegālos veiklās.
10.	Pajamos	10.2. Pajamū pākankamumās ir iēvairēju šālinēju pānaudējēnās	Gēnamu pājamu pākankā, nēščioji ir jos šēina iēnādojē gēlimus pājamu gēvimo šālinēšus.	Gēnamoms pājamoms iēdēšai pātēnkēti bāzinēšams porekēšs, kētu porekēju pātēnkēnēšams nēra pākankamās, taēiau nēščioji ir jos šēina stēngēšai gēvēti daugēnā pājamu. Nēščioji ir jos šēina nēra iēnādojēšai visu gēlimu pājamu gēvimo šālinēju, bē tvarkēsi rēkējamus dokumentus.	Nēščioji ir jos šēina ir kēlīnēlē situācijas, nēš nēgēna joku pājamu ir nēsisstengē keuēti situācijas, todēl kēla gēsmē nēščiosios ir kēdēkēto svekēkatē ar nē gēvvebē.
10.	Pajamos	10.3. Finānsēnēis nēščiosios ir jos šēimos rāšēngumās	Gēri nēščiosios ir jos šēimos biudžēto pānāvimo iēdēšai (rēgulārēri nēkē mōkēēšus, skolu nēra, skolēnēšai atsākingā, lēšās pāskērisēto rācionālēti, pāgalē prioritētus ir pān.).	Biudžēto pānāvimo iēdēšai nēra pākankamē, pāstānēko trūmpālātēkēju nēdēlēkēju iēskēlīnēju.	Nēščiosios ir jos šēimos biudžēto pānāvimo iēdēšai nēra pākankamē: gēnamoms pājamoms gēlētēju pānāvoti atsākingān (nēgēbē iēvērēti finānsēnēju iēpārēgējēnēju nāēšos, nē tēn rācionālēti pāskērisēto lēšās ir pān.), skolēš nēdēlēkēš, taēiau nēščioji ir jos šēina ir mōjuvuotos situācijas, keuēsi.
11.	Šēimos sociālēnē iētrauktēis	11.1. Nēščiosios ir jos šēimos sātēkēti su kāmēnās, viētos bēndruomēne	Nēščioji ir jos šēina sātēriā su kāmēnās, viētos bēndruomēne, tūrē draugē, nēpātēriā atēšimēno, priēkabēvimo ar diskriminācijas.	Nēščiosios ir jos šēimos bēndrāvēnās su kāmēnās, viētos bēndruomēne, draugēš nēra arēnās, taēiau vērēnāms pozēvīvāi. Nēščioji ir jos šēina nēra lātkōmā akēvīvāi vērēkārēnā bēndruomēnē, taēiau dēl to nēpātēriā atēšimēno, priēkabēvimo ar diskriminācijas.	Nēščioji ir jos šēina atēšimēnā kāmēnēju, viētos bēndruomēnēš, draugē, jē iēnkēsi iēzolēnēti, gēlānē nēsutārēnān, priēkabēvimo, diskriminācijas.
11.	Šēimos sociālēnē iētrauktēis	11.2. Nēščiosios ir jos šēimos dālvāvēnās	Nēščioji ir jos šēina dālvāvēnā viētos bēndruomēnēš ir / ar visuomēnēnēju organizācijas veiklōjē.	Nēščioji ir jos šēina rēti dālvāvēnā viētos bēndruomēnēš ar visuomēnēnēju organizācijas veiklōjē, dāžnān uēšimēti kēlōkēnēšis diskriminācijas.	Nēščioji ir jos šēina nēdālvāvēnā viētos bēndruomēnēš gēvveimē ar visuomēnēnēju organizācijas veiklōjē.

		<p>bendruomeniniame gyvenime ir visuomeninių organizacijų veikloje</p> <p>12.1. Institucijų, tenkinančių vaikų ir šeimos poreikius, tinklas ir jo prieinamumas</p>	<p>Specialistų / institucijų, tenkinančių nėščiosios ir jos šeimos poreikius, tinklas pakankamas, o paslaugos prieinamos.</p>	<p>Specialistų / institucijų tinklas nėra pakankamas arba paslaugos nėra lengvai prieinamos, tačiau nėščiajai ir jos šeimai dėl to nekyla papildomų grėsmių.</p>	<p>Specialistų / institucijų tinklas nepakankamas ar pakankamas, tačiau paslaugos sunkiai prieinamos (finansiskai, dėl netinkamo darbo laiko ar dėl susistekimo problemų).</p>	<p>Specialistų / institucijų, kurios tenkinų nėščiosios (jos šeimos) poreikius, nėra arba jos neprieinamos (finansiskai, dėl netinkamo darbo laiko ar dėl susistekimo problemų).</p>	<p>veiklonis, atsiunčia ar ignoruoja bet koki kontaktą, yra linkusi izoliuotis.</p>
12.	<p>Bendruomenės ištekliai</p>	<p>12.2. Šeimos naudojimas bendruomeniniais ištekliais</p>	<p>Nėščioji ir jos šeima naudojasi bendruomeniniais ištekliais, gauna reikiamą pagalbą.</p>	<p>Nėščioji ir jos šeima naudojasi bendruomeniniais ištekliais tik esant būtinybei, yra linkusi problemas spręsti naudodamasi savais ištekliais, neformalia pagalba.</p>	<p>Nėščioji ir jos šeima yra linkusi priimti pagalbą, tačiau pagalbos ištekliai yra riboti.</p>	<p>Nėščioji ir jos šeima nesinaudoja galimais ištekliais, nesuvokia pagalbos teikalingumo, atsisako priimti pagalbą, nėra motyvuota spręsti problemas, todėl kyla grėsmė nėščiajai ar kūdikiui.</p>	<p>veiklonis, atsiunčia ar ignoruoja bet koki kontaktą, yra linkusi izoliuotis.</p>

Molėtų socialinės paramos
centro direktoriaus 2018 m.
birželio 26 d įsakymo Nr.
V-58

2 priedas

(Pagalbos plano forma)

(įstaigos, organizacijos pavadinimas)

PAGALBOS PLANAS

(data)

I. Pirmojo atvejo nagrinėjimo posėdžio informacija:

Posėdžio data:.....

Atveji koordinuojančio atvejo vadoviniuko vardas ir pavardė, kontaktiniai duomenys (el. paštas; tel. nr.):.....

Dalyvaujančių atvejo nagrinėjimo posėdyje:

šeimos narių vardai ir pavardės, kontaktiniai duomenys (el. paštas; tel. nr.):

kity asmenų, specialistų vardai ir pavardės, pareigybių pavadinimai, kontaktiniai duomenys (el. paštas; tel. nr.):

II. Atvejo nagrinėjimo posėdžiai (pateikiami pagrindiniai rezultatai atsižvelgiant į posėdžio tikslą (-us))

Data	Atvejo nagrinėjimo posėdžių tikslai, tematika, priimti sprendimai, sutarto kito posėdžio data, į kitą posėdį kviečiami specialistai ar kt. asmenys ir pan.
	<i>Pagalbos plano sudarymas: aptariamas šeimos poreikių pagalbai vertinimas, pagalbos priemonės ir būdai, informacija apibendrinama ir nusprendžiama dėl kito atvejo nagrinėjimo posėdžio</i>
	<i>Pagalbos plano peržiūra: aptariami ir fiksuojami reikšmingi įvykiai nuo paskutinio atvejo nagrinėjimo posėdžio bei pokyčiai, susiję su pagalbos plane numatytų priemonių taikymu, nusprendžiama dėl kito atvejo nagrinėjimo posėdžio</i>
	<i>Pagalbos plano peržiūra: aptariami ir fiksuojami reikšmingi įvykiai nuo paskutinio atvejo nagrinėjimo posėdžio bei pokyčiai išgyvendinant pagalbos planą. Jei pokyčių nėra, situacija analizuojama detaliai, išsiaiškinamos priežastys, planas papildomas naujomis priemonėmis, veiksmais ir pan.</i>
	<i>Atvejo vadymos proceso užbaigimas</i>

III. Šeimos narių nuomonė (pateikiama šeimos narių nuomonė dėl šeimos situacijos, esančių problemų, jų priežasčių, pagalbos poreikių, pagalbos priemonių, veiksmų ir pan.)

Data	Šeimos nario vardas, pavardė	Nuomonė

IV. Kitų asmenų, dalyvaujančių atvejo nagrinėjimo posėdyje, nuomonė (pateikiama specialistų ar kitų asmenų, dalyvaujančių atvejo nagrinėjimo posėdyje (pvz., bendruomenės narių, nevyriausybinčių organizacijų atstovų), nuomonė dėl šeimos situacijos, esančių problemų, jų priežasčių, pagalbos poreikio, pagalbos priemonių, veiksmų ir pan.)

Data	Istaiga / organizacija, specialisto pareigos, vardas, pavardė	Nuomonė

V. Pagalbos tikslai, uždaviniai, veiksmai, priemonės (surrašomi konkretūs pagalbos tikslai, uždaviniai, veiksmai, priemonės, pagalbos teikėjų ir šeimos įsipareigojimai ir pan.)

Data	Konkretus pagalbos priemonės, veiksmo tikslas, uždaviniai	Pagalbos priemonė, veiksmas	Įsipareigojimą, priemonę, veiksmą vykdančis šeimos narys (vardas, pavardė), specialistas (istaiga, specialisto pareigos, vardas, pavardė)	Įsipareigojimo, priemonės, veiksmo įgyvendinimo data	Pagalbos plano peržiūros data	Informacija apie įsipareigojimų, priemonių, veiksmų įgyvendinimą / neįgyvendinimą / įgyvendinimą iš dalies (pildoma įgyvendinus ar peržiūrint planą)	Pastabos, kita svarbi informacija
			<i>pvz., mama</i>				
			<i>pvz., tėvas</i>				
			<i>pvz., socialinis pedagogas</i>				
			<i>pvz., seniūnas</i>				

VI. Išvados ir sprendimai (esant poreikiui, surašomos išvados ir sprendimai, priimti plano peržiūros metu)

Data	Išvados ir sprendimai
	pvz., įgyvendinama pagalbos priemonė neaiškina šeimos poreikių, reikalinga kitokia specialisto pagalba, dėl kurios užtikrinimo nutarta kreiptis į savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių

(Asmuo, specialistas)

(Parasas)

(Vardas ir pavardė)

VII. Atvejo vadymos proceso užbaigimas (pildoma nusprendus baigti atvejo vadymos procesą)

Posėdžio, kuriame užbaigiamas atvejo vadymos procesas, data ir dalyviai:	
Atvejo vadymos proceso užbaigimo priežastis:	Komentaras / Pagrindimas / Faktinė informacija / Pastabos
1. Šeima pajėgi savarankiškai užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus	(pateikiami įrodymai, pagrindimas)
1.1. Šeimai pasiūlyta preventcinė pagalba ar bendrumenėje teikiamos paslaugos	(nurodoma, kokia pagalba, kokiais tikslais teikiama, koks specialistas ar įstaiga ją teikia ir pan.)
2. Šeimai nepadėjo pagalbos plane numatyta ir teikta pagalba	(pateikiami įrodymai, pagrindimas, kam perduodama informacija, siūlymai ir pan.)
3. Šeima išsikėlė / išsikėlė į..... savivaldybę / valstybę	(nurodoma, kam perduota ar bus perduota informacija dėl pagalbos vaikui ir jo šeimai poreikio bei pradėto atvejo vadymos proceso ir t. t.)

(Asmuo, specialistas)

(Parasas)

(Vardas ir pavardė)

PATVIRTINTA

Molėtų socialinės paramos centro
direktoriumi 2018 m. birželio 26 d.

įsakymu Nr. V- 38

3 priedas

KONFIDENCIALUMO PASIŽADĖJIMAS

2018 m. _____ d.

Molėtai

Aš, _____ suprantu, kad Atvejo vadybos posėdžio metu man bus suteikta informacija ir asmens duomenys, kurie negali būti atskleisti ar perduoti neįgaliotiems asmenims ar institucijoms; draudžiama perduoti neįgaliotiems asmenims slaptažodžius ar kitą informaciją, leidžiančius programinėmis ir techninėmis priemonėmis sužinoti duomenis ar kitaip sudaryti sąlygas susipažinti su duomenimis; netinkamas asmens duomenų tvarkymas gali užtraukti atsakomybę pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Aš įsipareigoju: saugoti asmens duomenų paslaptį; tvarkyti asmens duomenis, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais; neatskleisti, neperduoti ir nesudaryti sąlygų įvairiomis priemonėmis susipažinti su tvarkoma informacija bei vienam asmeniui, kuris nėra įgaliotas naudotis šia informacija tiek įstaigos viduje, tiek už jos ribų; pranešti Molėtų socialinės paramos centro direktoriui apie bet kokią įtartina situaciją, kuri gali kelti grėsmę asmens duomenų saugumui.

Aš žinau, kad: už šio pasižadėjimo nesilaikymą ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimą turėsiu atsakyti pagal galiojančius Lietuvos Respublikos įstatymus; asmuo, patyręs žalą dėl neteisėto duomenų tvarkymo ar kitų duomenų valdytojo ar duomenų tvarkytojo veiksmų ar neveikimo, turi teisę reikalauti atlyginti jam padarytą turtinę ar neturtinę žalą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus; duomenų valdytojas, duomenų tvarkytojas arba kitas asmuo atlygį už asmeniui padarytą žalą ar patirtą nuostolį išreikalauti kurio kaltės atsirado ši žala; šis įsipareigojimas galios tiek Atvejo vadybos posėdžio metu, tiek jam pasibaigus.

Aš esu susipažinęs: su Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu;

(vardas, pavardė, parašas)